"KELEIVIS"
DARBO ŽMONIŲ LAIKRAŠTIS
Leidžia J. G. Gegužis & Co.

Prenumerata metams:
Amerikoje $1.50
Kanadoj ir užrubežiuose $2.00

Prenumerata pusei metų:
Kanadoj ir užrubežiuose $1.25
Amerikoje 90c

Apgarsinimų kainos klauskit laišku.

Kreipianties su kokiais nors reikalais, taip adresuokite:
"Keleivis," S. Boston, Mass.

KELEIVIS

"KELEIVIS"
LITHUANIAN WEEKLY
Published by J. G. Gegužis & Co.
Every Wednesday in Boston, Mass.

Represents over 4,000 Lithuanians in the City of Boston, 50,000 in New England and about 500,000 in the United States.

The Best Advertising Medium.
Advertising rates on application.

All communications should be addressed to:
"Keleivis," S. Boston, Mass.

No. 43 Telephone: So. Boston, 506 SO. BOSTON, MASS., 1 LAPKRIČIO-NOVEMBER, 1916 M. Telephone: So. Boston, 506 Metas XII.

"Entered as Second Class Matter" February 23, 1905, at the Post Office at Boston, Mass., under the act of March 3, 1879.

Rumunijos sostinė pavojuje. Hindenburgas sako, karės galas priguli nuo priešų.

Pietuose rumunai visai sumušti, bet šiaurėje jie muša teutonus atgal ir paėmė jų 5,000 belaisvių ir daug ginklų. Prie Verduno francuzai atėmė iš vokiečių Douaumonto fortą, išmušė juos iš Huadromonto ir paėmė apie 6,000 belaisvių. Kaizerio traukinin sąjungininkų orlaivis paleido bombą ir užmušė mašinistą. Vokiečių laivynas vėl buvo užpuolęs ant anglų ir, sako, paskandinęs 13 laivų. Hindenburgas tariasi su kaizeriu. Vokiečių gabiausias lakunas Boelke žuvo oro mušyje.

Hindenburgas kalba apie karės pabaigą.

Visiems mums rupi klausimas, kada pasibaigs karė. Todėl visiems gal bus įdomu išgirsti, ką sako apie tai vokiečių feldmaršalas Hindenburgas, kurio žodis tame klausime gali but mums geriausiu autoritetu. Jį klausė apie tai Vienos laikraščio "Neue Freie Presse" korespondentas. Hindenburgas atsakė:

"Kada karė pasibaigs, tas priguli nuo musų priešininkų. Pranašauti čia neužsimoka. Mat karėje yra taip: pakol ginklas nepadėtas, karės pabaigos niekas negali permatyti. Gali but, jog 1917 metais prievs prie tokių mušių, katrie nuspręs karės pabaigą. Tečiaus kada karė gali pasibaigt, aš to nežinau ir niekas kitas to nežino. Aš tik tiek žinau, kad mes kariausime iki galutino nuosprendžio."

Užklaustas, ar gali Rusijai pritrukti žmonių, Hindenburgas atsakė:

"Jai ir dabar jau pradeda trukti. Ant to nusiskundžia jau patįs rusų kariumenės vadai. Žinoma, nėra abejonės, kad Rusijoj gali priaugti naujų minių. Bet tas nedaro skirtumo. Mes irgi turim gana žmonių. Vokietija turi da galybes rezervų; Austro-Vengrijoj jų taipgi netruksta. Mes niekados nebijom Rusijos žmonių skaitlingumo. Skaitlingumo persvaros mes nepažįstam."

Toliaus korespondentas paklausė vokiečių vado, ar tai tiesa, kaip žmonės kalba, buk jis ketinąs sutrumpinti vakarų frontą, kad sustiprinus savo pajiegas.

"Žmonės patįs nežino, kokias nesąmones jie kalba," atsakė Hindenburgas. "Aš ir manyti apie tai niekad nemaniau. Ir kamgi tą frontą trumpinti? Musų pozicijos tenai taip tvirtos kaip uola, o jei priešininkas per viršžmogiškas savo pastangas ir negirdėtą artilerijos daugybę tai šen tai ten paima truputį žemės, tai tas da nereiškia, kad jie galėtų prasilaužti per musų liniją. Kad prasilaužus, jie turėtų atakuoti mus per 30 metų, jeigu jie turėtų taip daug žmonių.

"Francuzai mušasi labai smarkiai, bet taip kariaudami jie išeikvoja labai daug gyvasčių. Kada nė vieno jų neliks, nieko negelbės ir jų smarkumas."

Amsterdame gauta žinių, kad Hinderburgas atvažiavo į Berlyną ir tarėsi su kaizeriu, tik niekas nežino apie ką.

RUMUNIJOS SOSTINĖ PAVOJUJE.

Dvi didelės armijos gula ant Rumunijos iš dviejų pusių. Iš šiaurės veržiasi generolo Falkenhayno vedama armija, o iš pietų šluoja feldmaršalo Mackenseno vedama turkų-bulgarų-austrų-vokiečių armija. Falkenhayno armija dabar taiko į Sinaia ir Kampolungo miestus, kurie stovi ant geležinkelio apie 70 angliškų mylių nuo Rumunijos sostinės Bukaresto. Tuo tarpu Makenseno armija, užėjus iš pietų nuo Juodųjų jurių, sumušė Dobrudžoj rusų-rumunų kariumenę, paėmė svarbiausį prie Juodųjų jurių Rumunijos uostą Konstancą, Tuzlą, Toprai-Sari ir visą eilę kitų. Kaip Berlynas sako, rumunai čia buvo gerai ir dručiai įsitaisę; jų pozicijos buvo fortifikuotos sulyg vėliausių karės technikos reikalavimų. Patį šio fronto centrą buvo užėmę rusai, o abudu sarnu rumunai. Tečiaus Makensenas sutraukė didelę galybę artilerijos, kuri pragariška savo ugnimi lygina viską su žeme. Ataką Makensenas pradėjo anksti 19 spalių rytą. Po dviejų valandų artilerijos bombardavimo ir smarkios kovos dešinysis rumunų sparnas iš pirmutinių savo pozicijų pasitraukė. Spalių 20 Makenseno armija paėmė Tuzlą.

Spalių 21 mušys susispietė apie Toprai-Sari ir Tsopadiną, kur apie vidudienį rusai su rumunais neišlaikė ir pradėjo greitai trauktis atgal, karštai vokiečių artilerijos persekiojami.

Spalių 23 septyni rusų kariškį laivai pradėjo bombarduoti priešininką nuo Juodųjų Jurių, bet vokiečių talkininkai tuojaus atkreipė į juos sunkias savo kanuoles ir rusų laivynas turėjo laikytis iš tolo.

Puolus Konstancos uostui, sąjungininkai pradėjo koncentruoti savo spėkas apie Medžidiją, kur jiems į pagalbą pribuvo naujų rusų pajiegų. Jie tečiaus buvo ir čia sumušti ir vakarop po sunkios kovos Medžidija paimta.

Po šešių dienų nuolatinių smugių ir nepasisekimų, rusų-rumunų armija Dobrudžoj likos visiškai sudemolizuota ir pradėjo trauktis veik nesipriešindama. Į tas kelias dienas ji pasitraukė jau 40 mylių. Pasitraukdami iš Černavodos, rusai išdinamitavo ant Dunojaus garsųjį tiltą, kurio pastatymas lėšavo $35,000,000. Buvo tai ilgiausis tiltas Europoje, nes ėjo netik per Dunojaus upę, bet traukėsi da 11 angliškų mylių per pa-Dunojaus balas.

Vokiečių lakunas Boelke užmuštas.

Pagarsėjęs vokiečių lakunas Bolkė, kuris sunaikino 40 priešininko orlaivių, jau žuvo. Jis susikulė oro mušyje 28 spalių su kitu orlaiviu ir nupuolęs žemėn sunkiai susižeidė ir mirė. Hindenburgas ir kiti vokiečių kariumenės vadai nusiuntė jo tėvams telegramų, išreikšdami didelį apgailestavimą. Jo mirtis esanti didžiausis vokiečių tautai nuostolis.

SUGAVO VOKIEČIŲ KRASOS KARVELĮ.

Atėmę iš vokiečių Verduno fortą Douaumontą, francuzai sugavo pereitoj sąvaitėj vokiečių krasos karvelį, kuris nešė nuo apsuptų vokiečių šitokią žinią: "Priešininkai leidžia iš didžiausių savo kanuolių tokią baisią ugnį, kad vietos S, C ir H visiškai sulygintos su žeme. Garnizonai liks visiškai dezorganizuoti ir turėjo trauktis atgal ant 83-čio ir 89-to pulkų, kurie taip pat turėjo trauktis. Vieta V buvo pavesta tokiai ugniai, kad jos tėmyjimo stotis likos sunaikinta. Batalionui reikalinga greita pagalba. Jis jau negali daugiau kovoti."

132 LAKUNAI PRIBUVO RUMUNAMS Į PAGALBĄ.

Iš Rumunijos sostinės Bukaresto pranešama, kad šiomis dienomis iš Francuzijos pribuvo Rumunijon 132 lakunų su orlaiviais, kurie padės rumunams kariauti. Anądien nuo graikų salos Imbrosa atlėkė Rumunijon 4 anglų lakunai. Lėkdami nuo graikų archipelago tiesiu keliu per Bulgariją iki Bukaresto jie padarė išviso apie 300 mylių.

VOKIEČIAI PAĖMĖ VIENASĖDĮ PRIE SOMOS.

Berlynas praneša, kad pereitoj nedėlioj Somos fronte vokiečiai atėmė iš francuzų La Maisonette vienasėdį, paimdami kartu 412 belaisvių ir tas pozicijas, kurios ėjo nuo to vienasėdžio iki Biaches sodžiaus.

RUSŲ CENZURA ILGŲ LAIŠKŲ NEMYLI.

Nesenai vienas draugas gavo iš Amerikos laišką. Laiškas neilgiausias: 4 puslapiai truputį didesnio formato. Gale laiško vietos karės cenzuros prirašyta: "Karės metu tokių ilgų laiškų rašyti negalima, nes karės cenzura negali kelias valandas su vienu laišku užtrukti."

PRIE VERDUNO VOKIEČIAMS UŽDUOTA SKAUDUS SMUGIS.

Prie Verduno pereitoj sąvaitėj francuzai netikėtai padarė ant vokiečių užpuolimą ir skaudžiai juos sumušė. Pamatę, kad vokiečiai neatsilaiko, francuzai žengė da toliaus, negu iš pradžios jie buvo manę, ir nuvijo priešininką apie dvi mylias atgal. Jie atsiėmė Douaumonto fortą, išmušė vokiečius iš Huadromonto ir kitų svarbių pozicijų, kurių paėmimui vokiečiams reikėjo dviejų mėnesių laiko. Negana to da, francuzai paėmė apie 6,000 vokiečių nelaisvėn ir beveik apsupo fortą Vaux (Vo). Vokiečiai paskui ėjo kelis kartus kontratakomis, norėdami pralaimėtas pozicijas atsiimti, bet buvo atremti kiekvienoj vietoj.

PASKANDINO 9 NORVEGŲ LAIVUS.

Iš Chistijanos pranešama, kad bėgyje 24 valandų pereitoj sąvaitėj vokiečių submarinai paskandino 9 norvegų laivus. Sakoma, kad tai esą ovkiečių kerštas už uždraudimą vokiečių submarinams lankytis į Norvegijos vandenis.

RUMUNAI PAĖMĖ 5,000 TEUTONŲ NELAISVĖN.

Kuomet Rumunijos pietuose, butent Dobrudžoj, susivieniję turkai, bulgarai ir teutonai muša rumunus, Rumunijos šiaurėje, Transilvanijoj, susivieniję rumunai su rusais gana smarkiai pliekia teutonus. Iš Paryžiaus pranešama, kad eidami prieš teutonus kontratakomis rusai su rumunais čia paėmė jau 5,000 belaisivų, dvi hovicerų batarėjas, 6 laukų kanuoles ir 30 kulkasvaidžių.

TEUTONAI NETEKO TRANSYLVANIJOJ 80,000 KAREIVIŲ.

Iš Bukaresto pranešama, kad teutonų pirmynėjimas Transylvanijoj jau sulaikytas ir viršų pradeda imti jau rumunai su rusais. Rumunų karininkai apskaito, kad per savo ofensyvą teutonai čia neteko 80,000 kareivių.

208,000 DARBININKŲ NUSIŲSTA MUŠIO LAUKAN.

Francuzų karės ministeris pranešė atstovų butui, kad šiomis dienomis nusiųsta karės frontan 208,000 darbininkų, kurie iki šiol dirbo amuniciją ir tokiu budu buvo išlikę nuo karės. Jų vietas dabar užėmė moterįs.

Sako, žuvo abudu vokiečių submarinai.

"Bremenas ir "Deutschlandas" esą arba paskandinti, ar suimti.

Apie "Bremeno" žuvimą rašoma jau senai. Bet dabar Bazelio (Šveicarijoj) "National Zeitung" rašo, kad ir "Deutschlandas" jau žuvo. Jisai plaukęs antru kartu Amerikon ir prapuolęs. Šitą žinią vokiečiai labai slepia. Šveicarijos laikraštis sako, kad vokiečiai buvo išsiuntę submariną "U—53" "Deutschlandui" jieškoti, bet tas neradęs jokių pėdsakų.

"U—53" tai tas pats submarinas, ką buvo pasirodęs andai Amerikos pakraštyje ir paskui paskandino čia kelis laivus. Gali but, kad tuomet jis ir jieškojo "Deutschlando."

VOKIEČIAI SAKOSI PASKANDINĘ 13 ANGLŲ LAIVŲ.

Pereitoj sąvaitj vokiečių laivynas vėl buvo užpuolęs ant anglų. Kaip Berlynas sako, dalis vokiečių minininkų išėjo ketvergo naktį iš Vokietijos uosto į Anglijos susmaugą ir paskandino nemažiau kaip 11 prekinių garlaivių ir du ar tris naikintojų ar minininkų. Žmonės, kurie likos išgelbėti, tie paimti nelaisvėn. Tarp paskandintų esąs ir anglų krasos laivas "Queen." Be to da keliolika laivų pagadinta. Vokiečių minininkai sugrįžę namo visi sveiki. Bet anglai prie tų nuostolių neprisipažįsta. Jie sako, kad vokiečiai paskandino jiems tik du laivu, o jie vokiečiams sunaikino tris mininkus.

RUSAI VĖL RENGIASI PRIE MILŽINIŠKO OFENSYVO.

Romoj gauta iš Vokietijos žinių, kad rusai rengiasi prie milžiniško ofensyvo. Jie ketina užpulti teutonus visu frontu Lenkijoj ir Galicijoj.

METĖ BOMBĄ Į KAIZERIO TRAUKINĮ.

Paryžiuje gauta iš Šveicarijos žinių, kad vienas sąjungininkų lakunas metė į kaizerio traukinį bombą. Bomba sprogo ir užmušė mašinistą, bet kaizeris liko sveikas.

FRANCUZAI AREŠTAVO GRAIKŲ VADĄ.

Iš Atėnų pranešama, kad francuzai areštavo tenai 70 tukstančių rezervistų ir rojalistų vadą Christikosą. Už ką jie jį areštavo, nesakoma.

NAUJA DRAUGIJA NUKENTĖJUSIEMS NUO KARĖS ŠELPTI.

Jau senai buvo kalbama, kad Petrograde organizuojasi nauja lietuvių draugija nukentėjusiems nuo karės šelpti. Pereitam "Keleivio" numeryje tilpo iš Petrogrado trumpa telegrama nuo Januškevičiaus ir Požėlos, kur sakoma, kad susišelpimo draugija "Grudas" jau užtvirtinta valdžios. Atėjusi gi dabar iš Petrgado "Naujoji Lietuva" praneša, kad "Grudas" ir yra ta naujoji draugija, apie kurios tvėrimąsi buvo kalbama seniau. Apie jos tikslus ir uždavinius "N. L." žada pakalbėti kitu kartu, o dabar pasako tik tiek, kad tos draugijos steigimu rupinosi vien pažangieji žmonės.

LAWRENCE LIETUVIŲ DIENA BUS SUBATOJ.

Lietuvos Šelpimo Fondo skyrius iš Lawrence, Mass., praneša mums, kad tenai aukas rinkti 1 lapkričio yra neparanku, todėl Lietuvių Diena atidėta ant ateinančos subatos, 4 lapkričio. Komitetas atsišaukia į vietos lietuvius ir prašo, kad kuodaugiausia rašytųsi į aukų rinkėjus. Lawrencas butinai nori "subytyt" Bostoną. Nagi, tegul parodo, ką jis gali.

KLASTUOTOS PENKIADOLERINĖS.

Washingtono pinigyno departamentas paskelbė, kad žmonės apsisaugotų falšivų penkiadolerinių, kurių šiomis dienomis esą paleista labai daug.

LIETUVIŲ "PRIETELIS" VIDAUS REIKALŲ MINISTERIUM.

Laikraščiai praneša, kad rusų vidaus reikalų ministerium, vieton Chvostovo, paskirtas žinomas atžagareivis Protopopovas, dumos pirmininko padėjėjas. Tai yra tas pats Protopopovas, kuris podraug su avižų vagilium Gurka andai Londono lietuvių kolonijoj linkėjo lietuviams sugrįžti "laisvon Lietuvon." Tuo jo palinkėjimu musų tautininkai labai džiaugėsi. Taigi pamatysime dabar, kuomet tas lietuvių "prietelis" liko vidaus reikalų ministerium, ką jis darys, kad Lietuva butų laisva.

APVOGĖ POLICIJOS VIRŠININKĄ.

Minneapolyje ties policijos nuovada stovėjo policijos viršininko automobilius. Pakol viršininkas buvo viduje, vagis pavogė jo ploščių, revolverį ir retėžį rankom rakinti.

LIETUVIŲ DIENA.

Lakričio 1 yra "Lietuvių Diena." Prezidentas Wilsonas paskyrė tą dieną tuo tikslu, kad visose Suvienytose Valstijose butų renkamos aukos nukentėjusiems nuo kars lietuviams. "Keleivis" išeina kaip tik tą dieną, kada aukos bus renkamos, todėl kiek bus surinkta, šitam numeryje pasakyti negalime. Mes galim tik spėti. Mes spėjam, kad išviso bus surinkta apie $80,000. Bostonas ketina surinkti $10,000.

LIETUVIŲ DIENOS AUKAS SIŲSKIT Į BOSTONĄ.

Visi Bostono apielinkės miesteliai surinktas Lietuvių Dienoje aukas gali siųsti Mass. Komiteto iždininkui Hon. Joseph A. Maynard, Fidelity Trust Co., 131 State st., Boston.

CHICAGOS PIRMEIVIAI GAVO LEIDIMĄ.

Lietuvos Šelpimo Fondo pirmininkas drg. Gugis prisiuntė mums kopiją leidimo, kurį Chicagos miesto taryba davė Pažangiųjų Lietuvių Draugijų susivienijimui aukoms rinkti Lietuvių Dienoj.

Kartu su tuo mums prisiųsta pusėtinas pluoštas literaturos, kokią Liet. Šelp. Fondas išleido Chicagoje Lietuvių Dienos reikalais. Ypatingos domos vertas knygutės formoje atsišaukimas į amerikiečius — "An Appeal for Starving Lithuania," parašytas Kl. Jurgelionies. Į 30 puslapių rašto čia sutraukta karės Lietuvoje apžvalga, nurodyta Amerikos lietuvių daromos pastangos Lietuvai galbėt, prezidento Wilsono proklamacija ir trumpa Lietuvos istorija.

NAUJAS AUSTRIJOS PREMJERAS.

Vieton nušautojo grovo Steurgkho, Autsrijos premjeru paskirta Dr. von Koerber, kuris jau seniau Austrijos premjeru yra buvęs.

LAUKIAMA DIDELIO AUDĖJŲ STREIKO.

Fall River audinyčių savininkai paskelbė, kad jie atmetė audėjų tarybos pastatytą reikalavimą pakelti nuo 6 lapkričio 10 nuošimčių darbininkams algos. Šioj seredoj visos unijos šaukia mitingą ir spėjama, kad bus apskelbtas generalis streikas.

Darbininkai, neužmirškit, kad balsuodami 7 Nov. už kapitalistų kandidatus rengiate naują karę.

Peržvalga.

JAU RAŠO LIETUVAI ĮSTATYMUS.

"Tėvynėj" ir "Vienybėj Lietuvninkų" tilpo konstitucijos projektas autonomiškai Lietuvai. Šitą projektą sutaisė "Lietuvos veikėjai" ir įteikė "Rusijos svarbiausiai partijai." Kas tie "Lietuvos veikėjai" yra, mes nežinom, bet mes spėjam, kad čia daugiausia "Lietuvos labui" bus pasidarbuota pono Y—o, nes kasgi daugiau turi santikių su "Rusijos svarbiausia partija," jeigu ne ponas Y—s?

Dabar, koks tas konstitucijos projektas.

Visų pirmiausia tenai stovi vienas svarbiausių Lietuvos klausimų, tai Lietuvos teritorijos nustatymas, t. y. kaip plati turi but autonomiška Lietuva, kokios gubernijos turi prie jos prigulėti, kur jos rubežiai turi buti. Konstitucijos sumanyme apie šitą dalyką pasakyta nė mažiau, nė daugiau, kaip tik tiek: .....
....
....

Daugiau nieko.

Bet užtai labai aiškiai ir tvirtai pasakyta, kad Lietuva turi but "neatidalintina Rusijos Viešpatijos dalis." Budama neatidalintina Rusijos dalimi, vidujinius savo reikalus Lietuva tečiaus tvarko pati per tam tikras savo įstaigas. Tomis įstaigomis yra:

1. Lietuvos Seimas iš vieno buto, į kurį žmonių atstovai renkami po 1 nuo 10,000 gyventojų. Rinkimai turi but atliekami visuotinu, lygiu, tiesioginiu ir slaptu balsavimu. Atstovai Lietuvos Seime naudojasi pilna žodžio laisve ir už išreikštas savo nuomones neatsako.

2. Lietuvos administracijos galva arba, kitaip sakant, šalies gaspadorius yra general-gubernatorius. Jį skyria "Augštesnioji valdžia iš Lietuvos piliečių." Jis negali but kariumenės vadu.

3. Lietuvos Senatas, kuris atlieka vyriausiojo šalies teismo pareigas. Kas tą senatą skiria, nepasakyta.

4. Lietuvos ministeris, kuris vadinsis "stats-sekretorius" (šalies sekretorius). Jį skiria "Augščiausioji valdžia" (suprask: rusų valdžia) iš Lietuvos piliečių tarpo tokiuo jau budu, kaip skiriami Rusijos ministeriai. Jis priskiriamas prie Rusijos ministerių tarybos ir yra tenai kaip ir tarpininkas tarp Rusijos ir Lietuvos.

5. Lietuvos iždas, kuris tvarko piniginius šalies reikalus. Į Lietuvos iždą suplaukia visi Lietuvos ribose imami mokesčiai ir rinkliavos. Proporcionaliai gyventojų skaičiui Lietuvos iždas moka užlaikymui "Imperatoriškos Šeimynos," užlaikymui "Imperatoriško Dvaro," užlaikymui privatinės "Jo Didybės kanceliarijos," užlaikymui centralinių įstatymdavystės įstaigų, užlaikymui ministerių tarybos, o taipgi užlaikymui visos valstybės geležinkelių tarifo įstaigos, užlaikymui karės ir jurių ministerijos, užsienio ministerijos ir kt.

Taigi sulyg šito konstitucijos projekto autonomiška Lietuva turėtų užlaikyti save ir prisidėti da prie užlaikymo rusų valdžios. Tuo tarpu gi Lietuvos iždas susideda iš mokesčių ir rinkliavų imamų tik Lietuvos ribose. Tokia autonomija reikštų Lietuvos žmonėms nepanešamą mokesčių jungą. Butų daug didesnis skurdas, daug sunkesnis gyvenimas, negu buvo ikišiol. Naudos gi iš visos tos autonomijos butų tik tiek, kad valdiškose įstaigose butų kalbama lietuvių kalba.

Reikia stebėtis, kad musų tautininkai, kurie yra nutarę siekti prie "kuoplačiausios Lietuvos laisvės," išspausdino savo organuose šitą kostitucijos projektą be mažiausios pastabėlės iš savo pusės. Išrodo, kad jie su tuo projektu visai sutinka.

Taipgi keistai mums išrodo ir tas, kad "Lietuvos veikėjai" daro autonomiškai Lietuvai įstatymų projektus visai nepasiklausę tos Lietuvos žmonių. Mes nesuprantam, kas jiems davė teisę skelbti tokį dalyką viešai. Juk valstybių kongrese, kada kils Lietuvos klausimas, Rusijos valdžia galės panaudoti šitą neapgalvotą "Lietuvos veikėjų" darbą kaipo prirodymą, kad Lietuva nori pasilikti po Rusija.

Jeigu "Lietuvos veikėjai" negalėjo pasitarti apie tai su Lietuvos gyventojais, tai jiems visuomet buvo ir yra atviras kelias prie Amerikos lietuvių ir su jais pasitarti. Dabargi, kuomet visa musų išeivija trokšta susilaukti po karės neprigulmingos Lietuvos ,tuli "veikėjai" apreiškia urbi et orbi, kad Lietuva turi but "neatidalintina Rusijos dalis!"

Tai stačiai pardavimas Lietuvos laisvės caro kazokijai.

MARAS ANT PRIVATINIŲ BANKŲ.

Pereitam "Keleivio" numeryje mes rašėm apie Tananevičiaus banko bankrutą, dabargi pasirodo, kad ir kitoms lietuvių bankoms Chicagoje gręsia pavojus. "Ateitis" rašo:

"Chicagoje iškilo didelis bankų krizis. Žmonės ėmė leisti įvairias paskalas, o valdžia daryti revizijas privatiškų bankų. Depozitoriai puolėsi pinigų atsiimti, o antsyk supuolus — bankieriai negalėjo visiems atiduoti. Keliolika tokių privatinių bankų, italų ir lenkų distriktuose, turėjo bankrutyti. Pagalios eilė priėjo ir prie lietuvių. Pirmiausia neišlaikė J. Tananevičiaus, 'Kataliko' leidėjo bankas ir to banko likvidavimas jau teismo rankose. Bankas uždarytas. J. Tananevičiaus banką pasekė brolio M. Tananevičiaus bankas ant 18-tos gatvės. Galų gale depozitoriai supuolė ir ant Olševskio banko, kurio reikalai taipgi atsidurė pas teisėją Landį. Olševskio bankui teismas davė savaitę laiko savo reikalus pataisyti. Iš Chicagos mums praneša, kad Olševskis šiomis dienomis tikisi valstybinio banko (State Bank) teisės ir yra viltis kad viskas pasibaigs gerai. Žmonės lietuviai Chicagoje esą baisiai sujudę. Gatvėse daug žmonių vaikščioja verkdami."

Tananevičius verčia visą bėdą už savo bankos bankrutą ant savo "neprietelių." Ypač jis kaltina "vietos socialistų laikraštį." Nors to laikraščio jisai neįvardija, tečiaus kiekvienas supranta, kad čia kalbama apie "Naujienas." Jis kaltina socialistų laikraštį netik savo organe "Katalike," bet 22 spalių buvo sušaukęs savo depozitorių mitingą ir tenai taipgi tą-pat kartojo. Iš tos priežasties "Naujienos" rašo:

"Mums nesinori kabinėties prie žmogaus, kurį ištiko nelaimė; net jeigu jisai ir buvo kaltas, mums yra gaila jo. Ir mes, pagalios, suprantame, kad jo padėjime esant jam labai svarbu yra numalšint žmonių piktumą ir pateisint save. Bet kas per daug, tai perdaug. Jonas Tananevičius jau papildė vieną kiaulystę, paleisdamas per savo 'Kataliką' melų gniužtę į 'socialistų laikraštį' (kurio vardą tečiaus jisai taip-pat nedrįso paminėti). Vienok, jeigu jisai leidžia savo pakalikams varyti atvirą agitaciją susirinkimuose, tai jau ateina laikas jį ir juos persergėti.

"Susivaldykite, vyručiai! Ikišiol 'Naujienos' labai-labai mažai naudojosi tais faktais, kuriais jos butų galėjusios nušviesti tikrąjį p. Tananevičiaus ir jo biznio fizionomiją. Bet jeigu bus prie to priverstos, tai jos atidės pasigailėjimą į šalį ir tada galėsite nerugot už pasekmes. Taigi 'shut up!'"

Apie Olševskio banką "Naujienos" rašo taip:

"Olševskio privatinis bankas, esantis antrašu: 3253 So. Halsted Str., vakar buvo atsiduręs per plauką nuo pražuties. Trys to banko depozitoriai, nebeatgaudami savo pinigų, padavė teisėjui Landis skundą, kad Olševskio bankas nebeišmokąs jiems jų depozitų. Teisėjas Landis perkratinėjo bylą."

Toj byloj Olševskio advokatai tvirtino teisėjui, kad Olševskis turįs pinigų ir galįs depozitoriams išmokėti. Teisėjas tečiaus nenorėjo tikėti, kad privatinis bankierius turėtų pinigų ir liepė atvesti ant rytojaus patį Olševskį teisman. Atėjęs Olševskis paaiškino teisėjui, kad jis ketina privatinį savo banką pakeisti į taip vadinamą State Bank. Tuomet teisėjas paklausė:

"kur jisai, Olševskis, gaus pinigų reikalingų įsteigimui State Bank'o. Olševskis nurodė į du žmones, kurie buvo drauge su juo teisme, ir pasakė, kad jiedu pasižadėję įnešti $125,000 pinigų jo bankan. Teisėjas Landis tuomet pasakė, jog jisai duodąs Olševskiui savaitę laiko sutvarkyti savo banko reikalus. Jei Olševskis iki sekamam ketvergui nesutvarkys banko piniginių reikalų, jo banką paims receiveris.

"A. Olševskiui teisėjas Landis iki ateinančiam ketvergui užgynė daryti išmokėjimus depozitoriams. Jis tik pavelijo išmokėti darbininkams algų 400 dolerių."

Tai taip einasi privatiniems bankams.

SAKO, SOCIALPATRIOTŲ VISAI NĖRA.

Tulas Amerikonas "Naujienose" kritikuoja tuos socialistų rašytojus, kurie nesiliauja kovoję su "socialpatriotais." Jisai nurodo, kad tarp lietuvių socialistų tokių visai nėra, taigi nėra reikalo ir rašyti apie juos taip daug. Štai keliatas Amerikono argumentų:

"Iš Lietuvių Soc. S-gos senai jau liko iššluoti visi nesocialistiškieji elementai. Kaip tik katras supatriotėjo ar suklerikalėjo, kaip padarė Z. Jankauskas ir kiti, jie išsyk turėjo bėgti iš jos. Tokius žmones pliekė ir 'Kova,' ir 'Laisvė,' ir 'Keleivis,' ir 'Naujienos.' Sąjungoj jokių social-patriotų nesimatė ir da nesimato. Tarptautiškojo socializmo principus visi gynėme. Socialist Party, kurios dalimi yra Sąjunga, irgi stovi ant tokios pat papėdės. Šioj šalyj eina aštri ir aiški kova tarp kapitalistškų partijų su visais jų patriotizmais ir socialistų partijos. Socialistų partija protestavo prieš veržimąsi į Meksiką, prieš eikvojimą pinigų ant 'prisirengimo.' Šioj šalyj mes esame susirupinę, kad musų kova eitų pasekmingai, kad musų partija galėtų išplėsti iš kapitalistų rankų kaip galint daugiau politiškos valdžios proletariatui ir iškovoti jam ekonomiškus pagerinimus. Unijų organizavimas, streikų vadovavimas, partijos reikalai, agitacija ir propaganda, ypač rinkimams besiartinant, atima daugiau laiko nuo narių, negu jie turi. Proletariatas šioj šalyj ima vis labiau judėt, streikai darosi milžiniški, socializmui simpatizuojtojų skaitlius auga nepaprastai, tik reikia juos prirengt, pamokinti, į organizaciją gaut. Ir šitokiuose laikuose ir aplinkybėse tuli musų draugai pradėjo pripildyti laikraščius agitacijomis prieš tulų Europos kariaujančių šalių socialistiškas frakcijas. Jie studijuoja tenaitinių socialistų vardus, gaudo jų išsireiškimus ir paskui drožia amerikiečiams straipsnius apie Europos draugus ir iškrypėlius iš idėjos. Jie verčia S-gos narius labiau užinteresuoti Europos reikalais, negu savo naminiais, t. y. šios šalies reikalais. Jie pasėja tarp sąjungiečių ginčus ir svarstymus apie Europos socialistus ir tuomi žymiai sugaišina juos nuo degančio darbo šioj šalyje. Kada musų laikraščiai turėtų buti pilni agitacijos už musų partiją ateinančiuose rinkimuose, kada reikėtų jiems išrodinėti, kodel darbininkas turi balsuoti už ją ir trokšti socializmo, kada patiems socialistams reikėtų priduot entuziazmo dirbti, tuomet kalbama apie Europos socialistų frakcijas ir sėjama frakcionizmo dvasia čia."

Toliaus Amerikonas klausia:

"Jeigu jie jau tokie tarptautiški ir nenori turėt nei biskučio tautiškumo dėmės, kodel jie nerašė apie japonų arba turkų socialistų partiją? Kodel nekvietė jos remti?"

Už visas tas kalbas ir rašinėjimus apie "socialpatriotus" Amerikonas kaltina daugiausia drg. Kapsuką. Girdi:

"Nežiurint, kad Grigaitis ir jo vedamos 'Naujienos' visada buvo ir yra aršiausiais priešais visokių patriotų ir karių, jau nesykį išsireiškė, buk jis esąs dešinesnis už drg. Kapsuką. Jau 'Laisvė' pavadino drg. Smelstoriaus straipsnius pusiau socialpatriotiškais (žiur. 'L.' No.79). 'Naujienoms' irgi patariama užsiimt socialpatriotų kritikavimu. Vadinasi, vyrai, meskime šalin Amerikos reikalus ir valei mokinti Amerikoj gyvenančius darbininkus apie Europos socialistus, jų vardus, išsireiškimus, pasielgimus ir t.t. Tai bent daug iškovos tuomi Amerikos darbininkai ir liks protingi, jeigu jie žinos, kas yra Haazė, Rigola ir kiti..."

Nors čia jau ironija, bet reikia pripažint, kad ji gana vykusi ir savo vietoje.

Baigdamas savo straipsnį Amerikonas sako:

"S-goj neliko frakcijų nuo to laiko, kada visokios rušies tautininkai liko iššluoti iš jos. S-ga su visais savo nariais stovi ant tarptautiškojo socializmo papėdės. Jo principams priešingieji patįs išbėga iš jos. Apie frakcijų atsiradimą pas mus nebuvo ir svajonės ir kalbos. Todel ir ateityje jų neturi but. Ir nebus, jei musų draugai, kurie taip užinteresuoti frakcijomis, neįkalbės S-gai ligą. Aš patarčiau sąjungiečiams neatkreipti daug atidos į jų kalbas. Lai jie nevelia mus į Europos chaosą, nes mes turime gana apie ką svarstyt ir ką veikti šioj šalyj."

Mes pilnai sutinkame su šita Amerikono nuomone.

PRAŠO AMERIKIEČIŲ LITERATUROS.

"V. L." išspausdino tulo A. Vaičiuno laišką iš Maskvos, kame labai nusiskundžiama ant stokos literatūros. Sakoma, kad nėra nė vienos įstaigos, kur Lietuvos pabėgėliai Rusijoj galėtų gauti lietuviškų knygų. Todel A. Vaičiunas rašo:

"Šiuomi kreipiuosi į Gerb. Amerikiečius bei visus be skirtumo pažiurų: bukite malonųs, prisiųskite ištremtiemsiems knygų!

"Dar viena: Amerikoje išleistos be-maž-ko, visos geriausios lietuvių kalba knygos, beto tenai sukrauti didžiausi knygynai, taigi geistina butų, kad amerikiečiai susitarę, ar koks nors didelis knygynas, atidarytų čia Rusuose savo skyrių-knygyną, iš kur butų galima nusipirkti knygas. Knygos pageidaujamos tokios, kokias cenzura praleis, nepaisant ar tai bus katalikiškos, ar kitokios. Labiausia geidžiamos medicinos, istorijos, literaturos, beletristikos ir dvasinio turinio k. va: maldaknygės, gyvenimai šventųjų, etc.

"Beto, gali buti ir kitokios — kokios nesutiks kliučių iš cenzuros pusės. Mano išmanymu, galima butų siųsti, kaipo ir kainuotą siuntinį, net kelis pudus iškart.

"Pardavus knygas, — be abejo, man rodos, lengva pinigai prisiųsti, žinoma pasilikus nuošimtį už tarpininkavimą ir kelionės išlaidas.

"Užtikrinu, kad naudą neštumėte sau ir mums. Man ypatiškai išsirašant knygą, visados gaudavau. Eina maždaug, mėnesį laiko. Artinantis rudenėliui, pradėkite gabenti iš užmarių mums knygas.

"Mano nuomone, geriausia butų, jeigu sandėlis butų Maskvoje, kaipo centre.

"Šį žodį Amerikiečiams, prašau kitų laikraščių pakartoti. **A. Vaičiunas.**

"P. S.— Jeigu kas rastų vertu užtikėjimo mane ir pavestų man reikalą, kad sutvarkyti pardavimą knygų, aš mielu naru apsiimu tarpininkauti. Beto, savo pažįstamų prašau patarpininkauti ten užjuryje. A.V.

"Polaševski per. N8,
Litovski komitet,
Moskva, Russia.

Mums rodos, kad tam tikslui Maskvos lietuviai turėtų sutverti draugiją arba ratelį, sudėti pinigų ir parsitraukti iš Amerikos literaturos. Kitaip vargiai kuri spaustuvės apsiims siųsti vo knygas.

"VOKIŠKOS CIESORYSTĖS" "GERUMAS."

Šiomis dienomis Vokietijos valdžia užtraukė jau penktą naminę paskolą karės reikalams. Paskola ėjo labai sunkiai, žmonės nesiskubino skolint, todel spaudoje buvo varoma kuodidžiausia agitacija. Pasirodo, kad toji agitacija buvo varoma net Prusų lietuvių laikraščiuose. "Laisvė" paduoda ištrauką iš "Naujos Lietuviškos Ceitungos," kuri ve kaip gieda:

"Pažičyk man 25 markes, sako ciesorystė prie penktos pažyčkos, o aš atmokėsiu tau šimtą markių; pažičyk man 950 markių, o aš atmokėsiu tau 1000 markių. Kur ant viso svieto tau toks naudingas gešeftas prisiulomas? Bėginėk aplinkui mieste ar laukuose, kas dovanos tau dolerį ar markę? Ale vokiškoji Ciesorystė tai daro, o tu neprivalai nei dėkui sakyti."

Tik jau ir "gerumas" tos "vokiškos ciesorystės!"

Nori permainyt Jungtinių Valstijų vardą.

Amerikos spauda net savo editorialuose pradeda diskusuoti ant klausimo, ar Jungtinių Valstijų vardą palikt tokiu, kokis yra dabar, ar perkeisti jį, užvardijus vienu daiktvardžiu, butent "Unistatia"?

Jungtinių Valstijų vardo perkeitimo šalininkai savo reikalavimą pamatuoja tuomi, kad Jungtines Valstijas šiandien vadinama "Amerika," kas monopolizuoja į vieną valstybę visos pietinės Amerikos valstybes ir šiaurinės dalies valstybę — Kanadą. Delto išeina daug keblumų. Amerikonu vadindis turi teisę ir kanadietis ir meksikietis, argentinietis bei visų kitų Amerikos kontinento republikų gyventojai. Permainius Jungtinių Valstijų vardą, šitos valstybės gyventojai vadintųsi unistatais ir tokiuo budu jie išsiskirtų iš tarpo latyniškos bei britiškos Amerikos gyventojų.

Svarbiausiu gi reikalu, buk verčiančiu keisti vardą, tai tatai, kad priėmus siulomą vardą "Unistatija," iš atskirų valstijų pasidarytų viena maž-daug vienodais įstatais valstybė ir nebutų tų keblumų, kokie šiandien yra, kad bile valstija gali visai neklausyt prezidento įsakymų, daleiskime mobilizacijos ar karės klausimuose, kas valdančiają klesą taip labai šiandien apeina.

To nepaprasto sumanymo oponentai tvirtina, kad istoriško šalies vardo negalima taip keisti, kaip kad Rusijos miestų vardus, vien tik kokiam ten carui liepiant.

Anglų generolas Turner sako, kad Hindenburgas turi nedaug smegenų. Tas reikštų, kad caro generolai visai be smegenų.

Kas gali sulaikyt Eurpos karę?

Jau beveik metai laiko kaip nuolatos spaudoje kartas nuo karto kalbama apie taiką. Toms kalboms vis duoda pradžią vokiečiai. Jų priešininkai tuo remdamiesi paskatina savo kariumenes tik prie energingesnio žudymo, aiškindami, kad vokiečiai jau patįs prisipažįsta ilgiau negalį kariauti ir norį taikyties. Gi vokiečių valdžia paskui taipgi gauna progos sustiprinti savo armijos upą, paaiškinus, kad vokiečių priešai nenori apie taiką kalbėti pakol nematys vokiečių išnaikintų.

Kaip vokiečių socialdemokratų atstovas Scheidemanas parlamente užreiškė — visos tautos trokšta taikos, tečiaus veltui apie taiką šnekėti, nes nėra žmogaus, nėra galybės tąjį savitarpinį žudymąsi sulaikyti.

Nežiurint to, vokiečių kunigaikštis Aleksandras Hohenlohe Šveicarijos laikraščiuose vėl paskelbė link taikos sekančią savo nuomonę:

"Tasai, kas norėtų sustabdyti šių dienų masinį tautų besižudymą, primena papaikėlį, kuris stojęs ant geležkelio savo dviem silpnom rankom bando žaibo smarkumu bėgantį traukinį sulaikyti. Tečiaus visgi turime kalbėti apie taiką, nepaisant kad mus pašieps "neutrališkieji," stovinti nuošaliai to masinio besižudymo ir ramiai be jokios minties ir jausmo žiuri į tragediją.

"Šiandien mano manymu yra geriausia valanda neutralių šalių įsikišimui su reikalavimu taikos. Kiekviena valanda gali apsaugot nuo žuvimo ir žaidulių tukstančius stiprių organizmų. Vertybė išgelbėtų šimtų tukstančių žmogiškų asmenų yra verta to, kad metus į šalį priimtą tarptautinę etiketą, reikalaujančią, kad vienas iš kariaujančiųjų butų pamintas ir iš po pergalėtojo kojos maldautų santaikos. Kokia nebuk šiandien taika butų padaryta, ji negali pažeminti kitos kariaujančiųjų tautų, nes kiekviena jų priparodė savo didvyriškumą, pasišventimą ir ištvermę, kokių istorijoje ikišiol negalima buvo rasti. Ar toji garbė bei toji taika gali buti pažemintos tuomi, jei tolimesnių žmonių milionai bus apsaugoti nuo žuvimo? Ir jeigu kitos šalįs bus per tai sulaikytos nuo patekimo kruvinon tragedijon, kuri permainys jas į tokias pat pustynes, kaip tos, kurios apsiaustus šiandieninės karės, kur per daug metų nei žolė nežels? Arba jeigu Europa išvengs finansinio bankruto, kuris jau dabar jai alkanus savo nasrus rodo?

"Taika yra neatidėliotina! Eina tik apie tai, kur ir kame rasti priemones karei sulaikyti. Kur rasti žmones, kurie pasiimtų ant savęs visą naštą atsakomybių, kad ir laikinų, priešai įšėlusius kariautojus už pertraukimą jiems tos kruvinos orgijos?

"Pažįstu aš du tokių žmonių. Viens jų turi moralį autoritetą, kitas gi materialę galę tam didžiajam darbui atlikti. Tais žmonėmis yra: popiežius Benediktas XV-tas ir Jungtinių Valstijų prezidentas Woodrow Wilsonas. Jeigu tiedu vyru paduotų vienas kitam rankas ir imtųsi už to išganingo darbo, pasekmės butų neabejotinai geros.

"Popiežius turi moralę intaką į katalikus, o taipigi laikomas pagarboje ir pas kitų tikybų žmones, delto jo pasakymas, kad kariaujantieji liautųsi besižudę labai daug reiškia.

"Prezidentas Wilsonas turi materialę spėką, jo vienas užreiškimas gali užbaigti karę. Tegu tik jis uždraudžia gaminti ir siųsti Europon amuniciją ir kitas karės medegas, o kariaujančios valstybės turės liautis karevę, nes joms pritruks priemonių tolesniam karės vedimui ir jos sutiks taikyties.

"Vokietija šiandien perstato savimi apgultą tvirtovę. Kaip greit apgulimas nuo jos bus nuimtas, apguliamieji neteks progos tolesniai su ginklu rankose laikyties ir mielai sutiks taikyties.

"O tiems dviems žmonėms, kurie pataikys užbaigt kruviną baisią imtynę, pasiliks nemirtingą garbę, daug didesnė, negu karės didvyriškumai."

Ar tie du princo Hohenlohe vyru norės tos garbės, mes labai abejojame. Vienas jų negali peržengti to nuo amžių skelbiamo katalikiško principo, jog visokia valdžia yra nuo Dievo skirta, ir priešinimasis valdžiai yra pasipriešinimu pačiam kunigijos Dievui. Gi įsakymas katalikams: "mesk ginklą," reikštų kaip tik apskelbimą revoliucijos kariaujančioms valdžioms. Šito veltui iš popiežijos laukti. Antras gi nieku budu negali uždrausti saviems kapitalistams gaminti ir siųsti karei medegą, nes tai butų peržengimas kapitalizmo principų, liepiančių visais kad ir pasibjaurėtiniausiais budais ieškot pelno, o Europos karė Amerikos kapitalistams neša tiek pelno, kiek negali duoti jo jokia kita rinka.

Ir tokiuo budu nors ir gražiausi butų kalbėjimai į žmonių jausmus, visa tai niekais nueina pakol patįs žmonės nesusipras ir neapreiks galo kapitalizmo piktadarystėms.

Skatytojų Pastabos.

Karei prasidėjus, sąjungininkai sakė, Vokietija tuojaus bus sutriuškinta. Dabar karė eina jau treti metai, o Vokietija vis da nesutriuškinta. Ir, kaip rodos, tai vargiai sąjungininkai ją ir sutriuškins, jeigu ji nepaskolins jiems savo generolų.

* * *

Villos gaudymas Amerikai atsiėjo $100,000,000. O kas butų, jei reikėtų išgaudyt visus meksikiečius?

* * *

Jei maisto kainos kils da daugiau, žmonėms tuojaus reikės orlaivių.

* * *

Ar nežinot, kur prapuolė Gabrys

Kewanės dėdė Samas andai "Keleivyje" patarė klerikalams imties už socializmo idėjos platinimo, kad jų laikraščius nereiktų dykai žmonėms brukti. Geras patarimas niekais nenueina. Štai Bostono "Darbininkas" jau išstudijavo socialistų tarptautinės principus, ir savo skaitytojams aiškina socializmo gražumą.

Bravo! vyrai! taip ir reik visuomet mokinties nuo socialistų.

* * *

Kunigui Damazui Macochui iš kalėjimo iškeliaujant kitan svietan, nieks jį neapvainikavo "mučelniko" vainiku. O juk jis daugiau pasauliui atskleidė teisybės, negu visi bažnyčios tėvai, visus kartu sudėjus.

Internacionalistas.

Už pagarsinimus nei redakcija, nei administracija neatsako. Skaitytojai patįs turite save daboti ir jokiems daug žadantiems už maža pinigų apgarsinimams netikėti ir pinigų nesiųsti nepersitikrinus jujų žadamais daiktais. Dažniausia tokie skelbimai esti tik pigi apgavystė ir iš negudrių žmonių pinigų viliojimas.

KORESPONDENCIJOS

PITTSBURGH, PA.

Kaip rengiasi prie aukų rinkimo 1 lapkričio.

Kaip jau buvo laikraščiuose rašyta, pietinėj dalyje šio miesto darbuojasi "Lithuanian Aid Society." Taigi prie progos turiu pasakyti ir kas jau nuveikta.

Minėtas skyrius susirinkimus laiko du sykiu į sąvaitę ir viename jų man teko dalyvauti. Štai ateina J. Sutkaitis (kunigas), atidaro susirinkimą ir sako, kad susirinkimas prasideda ir dabar svarstysime reikalingus dalykus. Laukiu, kada rinks pirmininką, ir žiuriu, kad jis ir pirmininkauja. Toliaus seka delegatų nuo įvairių draugijų įvairųs sumanymai. J. S. priima kas jam patinka, o kas nepatinka, tai tas nei balso negauna. Jeigu taip, tai kam reikėjo ir anglų laikraščiuose garsinti, kad visi galės dalyvauti? Delto pirmeiviai atsisakė veikt išvien, ir netik pirmeiviai, bet ir patiems katalikams nepatiko kun. J. S. sauvališkumas. Spalių 15 d. kun. Šimkus savo parapijoje N. S. Pittsburghe užsakė, kad girdi, šį vakarą turime susirinkti į Lietuvos Sunų kliubą ir sutverti centralinį komitetą aukoms rinkti.

Atėjus minėtam vakarui žmonių prisirinko vidutiniškai. Kun. Šimkus atidaro susirinkimą, sakydamas, kad mes visi esame "katalikais," tat reikia kalbėti po "sveika Marija." Perstato į savo vietą p. Bajorą, o kun. ilsisi. Tas paaiškina vakaro svarbą ir sako: "Perstatykite vyrus į komitetus, tik tuos, kurie yra nevedę. Kaipo "singelį" perstato aukų rinkti ant gatvių kun. Šimkų, o tas sako: "Na ar jųs mane ant juoko laikote, kad aš eisiu aukų rinkt ant gatvių sykiu su jumis?"

Vienas iš publikos atsiliepia: "Ir kodel ne, juk prabaščius geriau gali aukas rinkti kaip mes darbininkai. Jųs papratęs rinkt aukas, tad ir dabar negali atsisakyti; mes darbininkai verčiau aukausime." Kunigas sako: "Ne, netaip, aš aukų nerinksiu. Jųs turite surinkti aukas ir aš jas priimsiu ir priėmęs nunešiu pas vyskupą." Jo įpėdinis Bajoras sako: "Kunige, klysti, ne pas vyskupą, bet pas anglų komitetą Pittsburgho skyriaus."

Išrinkta: pirmininkas — kun. Šimkus, ižd. — J. Jokubauskis ir 3 sekr. Po to buvo reikalauta, kad butų tvarkiau vedamas susirinkimas, bet balso neduoda. Kįla triukšmas, pasigirsta balsai, kad čia ne bažnyčia, nereikia jos čia minėti (o kad poteriaut kliube, tai nesako, kad čia kliubas, nereikia poterių kalbėti). Perstato vieną iš socialistų aukų rinkti. O viešpatie, vėl riksmas: nereikia, nereikia! Po to J. B., kunigo įpėdinis, sako: "Visi gali dalyvauti, ateikite kitą seredą ir atsiveskite žydelkaičių, o bus viskas gerai, bet saugokimės socialistų, nes, girdi, tie pareikalaus, kad aukos butų sunaudotos tam tikslui, kam jos renkamos, o su žydelkaitėmis, mes galėsime apsieiti taip, kaip mums patinka."

Ar daug jųs nuveiksite be socialistų pagalbos, matysime. **Kibirkštis.**

SAN FRANCISCO, CAL.

Darbuojamasi del Lietuvių Dienos.

Vietinės lietuvių draugijos stropiai darbuojasi, kad prisirengus Lietuvių Dienai aukoms rinkti. Nepaprastame draugijos susirinkime išrinkta keturis vyrus į veikiantį komitetą, į kurį įnėjo: K. Norkus, Stasiulis, Yolius ir drg. Savickas. Sekančiame mėnesiniam draugijos susirinkime K. Norkus padavė reikalavimą, kad butų atlyginta p. Stasiuliui už jo darbavimąsi. Stasiulis reikalauja už dvi sąvaiti po 3 dol. dienai, dovanodamas smulkias išlaidas — atlyginimo reikalauja tik už sugaištą laiką. Taipgi Norkus pareikalavo, kad paskirti iš draugijos kasos 100 dolerių išlaidoms apmokėti. Kaikurių užklausta, kokios tos išlaidos, tai atsakyta, kad krasos ir kitos lėšos, o pinigai turi buti ar pas Stasiulį ar pas Norkų.

Kadangi du kitu komiteto nariu tarsi visai nepriskaito, o tų išlaidų nepaprastai daug manoma padaryti, visai nenurodant kokiems reikalams — ar tai pagaminimui tam-tikrų atsišaukimų į amerikonų visuomenę, ar surengimui ko panašaus, tai draugija ir atsisakė duot šimtinę, motyvuodama, kad verčiau tą šimtinę paaukaus nuo karės nukentėjusiems.

Kaip ten nebutų, bet toks musiškio komiteto darbavimasis naudai nukentėjusių visai neparodo, kad tas veikiama iš pasišventimo ir žmoniškumo meilės deilei. Jeigu imama už sugaištą dieną po 3 dol. (tik kaszin ar reikalinga sugaišt net dvi sąvaiti veikiant ant vietos?) — tai man rodos, stačiai sarmata pasakoti, kad "karfėrus" ir kitas smulkias išlaidas dovanoju. Gi reikalavimas 100 dol. išlaidoms apmokėti aiškiai neišdėsčius tų reikalų, kokie reikalauja tiek lėšu, ir užreiškimas, kad pinigai butų atiduoti vienai, ar kitai ypatai — susidaro toks neaiškumas, kuris naikina tą pasitikėjimą, koks pas žmones buvo renkant komitetą.

Na, vyručiai, šitaip besidarbuojant galima tik pakenkti. **A. Dvasiškis.**

S. MANCHESTER, CONN.

Iš vyčių ir katalikų gyvenimo.

Spalio 14 d. atsibuvo vyčių ir katalikų šokiai su balium.

Kadangi So. Manchesterio vyčiai vieni neįstengė parengti šokius, tai užsikvietė pagalbon iš Hartford miesto du "trokus" vyčių. Hartfordo vyčiai pribuvo kaipo didvyriai. Alaus ir degtinės prisimaukę atrodė narsus kareiviai. Na ir pradėjo mušį. Vienas užsispyrė išvest šokt kokią ten moterį (mat manė, kad mergina). Vyras matydamas, kad jo pačią tąso, griebė anam už gerklės ir susikibo kaip tikri karžygiai. Kilo baisus triukšmas, pasileido kumščios į darbą, ant scenos pribuvo daugiau karžygių ir prasidėjo tikra karė. Kas ten pašaukė policiją; pribuvo 3 dėdės. Pamatę policiją vyčiai persigando; vieni pabėgo, kiti teisinosi, o da kiti suvertė bėdą ant kokio ten žydo, trečius policija pasiėmė.

Taigi policija išvaikė visą vyčių balių.

Hartfordo vyčiai važiuodami trokuose namo ir vėl pradėjo kelt triukšmą, ėmė staugt, rėkaut, šaukt ant policijos ir t. t.

Rymo katalikai lietuviai išnyko.

S. L. R. K. A. 164 kuopa rengė pikniką, turbut, 8 d. liepos š. m. ir trotijo suviršy 20 dol.

Dabar vienas žmogus-anglas važinėja ir klausinėja, kur dingo Rymo katalikai lietuviai? Užklaustas kame dalykas, atsakė, kad jam da tie "rymiečiai" lietuviai neužmokėjo už gėralus, kuriuos jie išgėrė piknike.

21-mos divizijos
Vyčių generolas.

HAVERHILL, MASS.

Lietuvių Dienos reikalais.

Vietos lietuvių draugijos spalių 15 d. turėjo bendrą konferenciją Lietuvių Dienos reikalais. Konferencijoje dalyvavo po 3 delegatus nuo šių draugijų: S. K. K. dr-jos, S. J. dr-jos, P. S. M. N. P. dr-jos, L. U. G. kliubo, L. S. kuopos, L. T. Sandaros kuopos, L. T. M. dr-jos ir S. J. Parajos.

Vienbalsiai nutarta Lietuvių Dienoj išvien rinkti aukas ir surinktas pasiųsti per Raudonąjį Kryžių Vilniun Agronomijos ir Teisių Drjai, Vileišio, Biržiškos, Janulaičio ir kitų tos draugijos valdybos narių vardais. Prie to daroma pastaba, kad jeigu Vilniuje ar apielinkėj randasi kitų nukentėjusių šelpimu užsiimančių draugijų, kad iš tų pinigų dalis butų skiriama ir joms kiekvienai delei išdalinimo nukentėjusiems.

Haverhiliečiai verti pagirimo už tokį susitarimą tokiam svarbiam darbui atlikti. Taigi, broliai, dabar visi stengkimės, kad tik tų aukų kuodaugiausiai surinkus.

V. Jurgelevičius.

MAHANOY CITY, PA.

Mahanojiečiai veikia išvien.

Malonu yra musų visuomenei pranešti, kad ir pas mus Lietuvių Dienos reikalais įvyko srovių vienybė. Žinoma, pas mumis susitaikyt ir išvien eiti aukų rinkti nukentėjusiai Lietuvai nebuvo taip labai sunku, kaip kitur, nes pas mumis nedaug tera "barzdoto vaiko" pasekėjų. Jeigu tik kunigai nestoja skersai kelio, tai su katalikais pirmeiviams visuomet galima susitaikyt, o tautininkų, aklai besilaikančių Šliupo skverno, pas mus, kaip sakiau, nedaug terasi. Todel sutarta be jokių triukšmų aukas rinkti bendromis spėkomis ir surinktas aukas pasiųsti tiesiai Raudonajam Kryžiui, kad tasai jas persiųstų Vilniun, Biržiškos, Kairio, Janulaičio ir Pažėlos vardais, o šie kad aukas išdalintų tiktai nuo karės nukentėjusiems neišskriant jokių žmogaus įsitikinimų.

Draugijų bendro susirinkimo protokolas nutarta paskelbti "Naujienose" ir "Drauge."

(Atsišaukimą į Mahanoy City ir apielinkių lietuvius išleidžiame, nes kol juos pasieks laikraštis, jau Lietuvių Diena bus praėjusi. Rd.)

Taigi manau, Mahanojiečiai taipgi ir savo aukavimu parodys, kad jiems tikrai Mirštančioji Lietuva rupi.

V. Žemaitis.

WAUKEGAN, ILL.

Wukeganiečiai veikia bendrai.

Progresyviškos draugijos su katalikais bendrai Lietuvių Dienoj aukas rinks. Susitaikė šiokiomis išlygomis: pusė surinktų aukų bus pasiųsta ten, kur nurodys progresyviškos draugijos; progresyviškos draugijos skiria savo dalį Agronomijos ir Teisių Draugijai, pasiunčiant Kairio, Šaulio bei Vileišio vardu.

Reikia pagirti tokį vienybės darbą, nes bendrai veikdami daugiau aukų surinksime, daugiaus pagelbėsime musų broliams lietuviams badu mirštantiems.

St. M. Rybelis.

DES MOINES, IOWA.

Musų dirvonai.

Nors daug da reikalinga darbo, kad musų dirvonus išarus, išakėjus ir pasėtas šviesos grudas pradėtų nešti savo vaisius, bet visgi jau galima pasidžiaugti, kad storiausi apsnudimo ledai sulaužyti, sunkiausios tamsumo velėnos išplėštos ir šviesos ir susipratimo grudai pradeda pridygti ir žaliuoti.

Pstaromis dienomis Lietuvos Sunų ir Dukterų draugija savo susirinkime delei Lietuvių Dienos aukų rinkimo išrinko komitetą aukų rinkimui tvarkyti.

Teisybės Jieškotojų 2-ra kuopa nors da mažutė, bet taipgi darbuojasi. Žinoma, del spėkų mažumo kuopai sunku didesnį kokį-nors darbą veikti, tečiaus ir ji išrinko komitetą aukoms rinkti.

Spalių 14 d. T. J. 2 kuopa turėjo balių su įvairiais pamarginimais. Žinoma, da daugelis musų tamsių brolių bijosi teisybės, tai ir į jos jieškotojų parengtą vakarą bijojo atsilankyti. Tečiaus keliatas katalikiškų ponaičių be tikietų eiti nebijojo. Ištikrujų tokiems jegamasčiams teisybė yra baisi ir eidami namon jie nemažai keikė "socialistus," kad vagystės papildyt neleidžia.

Darbai šiuo tarpu čionai gerai eina. Dirbama pilnas laikas, bet uždarbio pragyvenimui dėlei jo brangumo toli gražu nepakanka, kad žmoniškai galima butų gyventi.

Daugelis musų brolių katalikų ir tokiame sunkiame savo padėjime skaito sau didžiausia laime, kad gauna alkoholiaus nuodų. Rupinties jieškot savo skurdo priežasčių jiems nereikia, nes nuo seno jiems įpasakota, kad visako priežasčia yra Dieas, o už jo kryžkelius reikia jam tik dėkavoti. Ir jie tikrai taip daro.

Vargšas katalikas.

OAK CREEK, COLO.

Banditizmas.

Kapitalizmo palaimintas surėdymas taip klesti bjauriausių darbų žiedais, kad rodos, kiekvienas visa tai matantis turėtų pasibjaurėti ir reikalauti panaikint to nelemtą draugijos surėdymą, kad į jo vietą pastačius teisingesnį, žmoniškesnį, prašalinantį priežastis piktadarystėms. Kapitalistų niekšiškiausių darbų jų reikalus ginanti spauda niekad nemato, o jei negali nematyti, tai paprastai už piktus darbus apkaltina ką kitą, tik jau ne kapitalistus, bet niekad, o niekad nepasako, kad kapitalizmas yra motina banditizmo.

Štai šiomis dienomis čionai keliatas graikų nakčia įsilaužė į kasyklų superitendento Bab. Parry butą ir, paėmę jį vienais naktiniais marškiniais, išsigabeno į kalnus, apie 20 mylių atstumon. Ten suiminį privertė parašyti savo tėvui laišką, kad atneštų $15,000 kaipo išpirkimą jo iš nelaisvės.

Tėvas pasiėmęs pinigų su visu tuzinu detektivų specialiu traukiniu iš Denver atpiškėjo Oak Creek'an, kad iš čia pasileidus jieškot išvogto sunaus. Jis gi tuo tarpu sumigus jo sargams, atsirišo sau rankas ir pagriebė šautuvą. Vieną savo sargų, kuris pašokęs griebėsi už revolverio, nušovė, kitas pabėgo, ir Bab. Parry tokiuo budu išsigelbėjo iš nelaisvės. Kada tėvas su detektivais atvyko jį gelbėt, jau jis buvo liuosas. Pabėgusį graiką sugavo kalnuose 2 merginos iš Steambot Springs, už ką joms paskirta 1,000 dolerių atlyginimo.

Graikai su tuo Maffet Coal Co. kasyklų superintendentu pasielgė taip delto, kad jis neduodavo darbininkams darbo be kyšių. Reikėdavo už geresnius darbus mokėti net iki 150 dolerių. Toji pasibjaurėtina superintendeto vagystė ir buvo priežasčia to banditizmo, kurį taip pasmerkia kapitalistų spauda ir valstija tukstančius skiria už neišmanėlio kerštininko suėmimą, bet paties tos piktadarystės pagamintojaus netraukia atsakomybėn, nekemša kalėjiman tų, kurie darbininkus apiplėšia, atimdami jiems paskutinį duonos kąsnį.

Tokia tai dora šių dienų surėdymo, o tą supuvusią moralybę uoliai gina ir dvasiški tėveliai.

K. Paznokas.

AURORA, ILL.

Užmirštas kampelis.

Turbut jokia taip skaitlinga lietuvių kolonija nėra taip mažai musų spaudoj žinoma, kaip Aurora. Čia lietuvių gyvena nemenkas burelis, tarpe kurio yra 150 šeimynų. Kad pirmeivių skaičius ant vienos rankos pirštų galima suskaityt, tai ir veikimo visuomenės labui čia nesimato, o kur to nėra, negali but iš ten ir žinių musų laikraščiuose.

Randasi čionai net 5 draugijos, tarpe kurių seniausia yra mišri (moterų ir vyrų). Laisvės Mylėtojų draugystė, turinti 50 narių. Tai draugijai priklauso ir musų pirmeiviai, bet kad ir čia jų maža dalelė, tai mažai jie sveria draugijos gyvenime; ką tik pirmeiviai užmano visuomenės naudai veikti, tai tamsųs musų broliai tuoj atmeta, ir ši draugija nors gražų vardą nešioja, visai tam vardui neatsako, daug tinkamesnis butų jai vardas "tamsos palaikytojų."

Pereitą rudenį parengta balių nuo karės nukentėjusiųjų naudai, bet tan baliun net pačios draugijos narių dauguma neatėjo. Pavasaryje parengta teatras tuo pačiu tikslu, bet del lietaus mažai žmonių susirinko, o pačios draugijos narių vos trįs teatėjo, tai įplaukimai nei išlaidų nepadengė. Nuo to vakaro nubudinta draugija ir vėl užmigo. Pirmeivių buvo raginama surengti Bulotai ir Žemaitei prakalbas. Bet tuli pradeda šaukt, kam tas, girdi, reikalinga. "Ar jie turi nuo caro ar nuo ko kito pavelinimą rinkti aukas?"... Mat kiek tie musų žmonelės skaito laikraščius ir išmano. Po ilgų ginčų pasisekė intikinti, kad prakalbos reikalingos, nes svečiai iš Lietuvos atvykę galės papasakot, ką yra patįs matę. Išrinkta komitetas, kad susižinojęs su Bulotų ir Žemaitės prakalbų maršruto komitetu užkviestų svečių ir Auroron. Maršruto komitetas nuskiria Aurorai 15 d. spalių. Laukiama svečių, bet apskelbimų nieks nedalina. Daugelis žmonių klausinėja, kada bus prakalbos, bet pasirodo, kad apgarsinimų iš Chicagos negauta. Musų draugijos nariai, priešingi Bulotos prakalboms, neišpasakytai džiaugiasi, kad prakalbų nebus. Atvažiuoja Bulota ir Žemaitė, kreipiasi komiteto adresu, prašo parodyt svetainę, o musų šeimininkas apreiškia, kad prakalbų nebus, nes apgarsinimų ikišiol nematė, tik dabar, girdi, radom prie šitų durų.

Pasirodo, kad apgarsinimai jau nuo dviejų sąvaičių buvo, tik komitetas juos užgrudęs niekam nedavė matyt, kad prakalbas tokiu budu suardyti.

Bulota su Žemaite pasipiktinę išvažiavo į St. Charles. Turbut dabar "Laisvės Mylėtojų" draugijos komitetui smagu, kad padarė L. Š. F. svečių kelionės lėšų ir neleido rinkti aukų nukentėjusiems nuo karės musų broliams.

Gėda ir pažeminimas tokiems elementams.

Iš draugijos patyręs.

POTTSVILLE, PA.

Pranešimas visuomenei apie Pottsvillės kalėjimo lietuvišką knygyną.

Kaip žinoma musų skaitančiai visuomenei, kad Pottsvilės (Penn'a) kalėjime yra įkurtas lietuviškas knygynas, į kurį knygas suaukavo geros valios lietuviai. Likęs to knygyno užžiurėtojumi skaitau savo pareiga pranešti visuomenei apie knygyną, kad laikui bėgant nebučiau apkaltintas už visuomenės turto išeikvojimą.

Pottsvillė kalėjimo lietuviškas knygynas, ačiu rupesčiui A. J. Banešausko iš Minersville, Pa., tapo įsteigtas 1906 metais. Pats užmanytojas ir visuomenė suaukavo knygynan 769 knygas. Iki rugpiučio 9 d. 1916 metų knygyno užžiurėtojumi buvo A. Kamarauskas. Jam išeinant iš kalėjimo prižiurėtojaus pareigas pavesta man. Suskaitęs knygyne esančias knygas, radau jų tik 266 egzempliorius. Užklausęs A. J. Banešausko, kiek knygyne buta knygų, gavu laišką, kad truksta 503 egzempliorių, jeigu pasiliko tik 266. Kaliniai, kurie žino, kaip A. Kamarauskas varė suaukautomis knygomis biznį, pasakoja, kad A. K. iš kalėjimo išeinantiems išduodavo knygas. Pats A. K. pasakė, kad J. B—las iš Tamaqua ir M. Š—skas išsinešė geriausias knygas. Taigi šiuomi atsišaukiu į pasisavinusius Pottsvillės kalėjimo knygyno knygas, kad malonėtumėt jas grąžinti, jeigu nenorite vėl grįžti į kalėjimą. Visviena bus pasirupinta sujieškot išneštas knygas ir manau nei vienam pasisavintojų nebus malonu girdėti savo vardą skambant, kaipo visuomenės turto plėšikas ir bėdinų kalinių skriaudikais. Visų geros valios žmonių, kurie turite pasiėmę iš knygyno knygas, meldžiu jas grąžinti, o tų gi, kurie turi atliekamų knygų, meldžiu paaukauti, kad vėl praturtinus musų nuskriaustą knygynėlį. **B. Neviackas,**

103 Sect. County Prison,
Pottsville, Pa.

EAST CHICAGO, IND.

Išrinko komitetą aukoms rinkti.

T. M. D. 127 kuopa savo susirinkime apkalbėjus reikalą gelbėti nukentėjusius nuo karės brolius nutarė prisidėti prie to gelbėjimo aktyviškai. Tuo tikslu išrinko komitetą ir rinkikus, kurie pasižadėjo darbuotis, kiek spėkos ir aplinkybės daleis, kad Lietuvių Dienoj kuodaugiausiai aukų surinkus. Berods, galima buvo ir daugiau kolektorių išrinkti, negu jų išrinkta, tik kad musų "sportai," išgirdę, jog aukas reikės rinkti gatvėse nuo praeivių, atsisakė nuo tokio darbo. Mat tas juos perdaug pažemina.

Reikia pridurti, kad Šv. Onos moterų draugija taipgi turi išrinkus aukų rinkėjus. Tik musų "sena bobutė" šv. Stanislovo draugystė kaszinkur dingo. Mat aukų rinkimas mirštančiai Lietuvai, tai ne piknikas. Taipgi ir L. A. U. kliubas sarmatijasi prisidėti prie aukų rinkimo. **M. P.**

Polemika ir Kritika.

Delei Martaus prakalbos, sakytos Nashuoj, N.H.

Pamatęs 41mam "Keleivio" numeryje korespondenciją iš Nashuos, N. H., ir perskaitęs ją, aš radau tenai visą p. Martaus kalbą iškraipytą ir net "šiupiniu" pavadintą. Tegul ji bus ir "šiupinys," bet visgi p. Martus kalbėjo apie Lietuvos vargus ir pabėgėlių gyvenimą, su kuriais jis ir pats ėjo. Jeigu minėtos korespondencijos autoriaus tas nei kiek nesujudina, tai turbut tik delto, jog ne socialistas apie tai kalbėjo.

Toliaus korespondentas sako, buk p. Martus niekinęs socialistus, sakęs, kad jie tik pragaištį nešą Lietuvai. Tas netiesa, p. Martus to visai nesakė ir socialistų neniekino. Jis tik apgailestavo, kad Lietuvoj dabar toks vargas, o mes čia pešamės del partijų. Priminė jis ir Lietuvių Dieną, kad ir čia lietuviai nesusitaiko; socialistai reikalauja sau trečios dalies pinigų ir gana. (Toks pasakymas visgi neteisingas, nes socialistai ne sau reikalauja trečios dalies pinigų, bet veikiančiai Lietuvoj Agronomijos ir Teisių Draugijai. Red.)

Toliaus korespondentas sako, kad kilo didelės diskusijos. Aš nežinau, kur tos diskusijos kilo. Gal pas jį namuose? Tiesa, pabaigus kalbėtojui antrą kalbą, kurioj jis kalbėjo apie Lietuvos pramonę, buvo užklausta, kas turi kokių klausimų, tegul klausia, o kalbėtojas apsiima duoti paaiškinimų. Korespondentas pats apie save rašo, kad, girdi, Berukštis pasiprašė balso ir sukritikavo kalbėtoją Martų. Bet pažiurėkime, kokia čia kritika. Vieton statyti klausimą, jis pradėjo girtis, kaip daug socialistai surinko aukų. Kalbėtojas jam ir pasakė: gana to tavo rožančiaus, duok klausimą, jeigu nori klausti. Pirmininkas jį sustabdė ir paaiškino, kad čia ne prakalbas reikia sakyti, bet duoti klausimų apie Lietuvą. Tuomet vienas socialistas užklausė kalbėtojo, kur Lietuvos geležies kasyklos? Paskui klausia, kur Lietuvos anglies kasyklos, kur auksas ir t. t. Kalbėtojas atsakęs, kad visų dalykų negalįs išaiškint, patarė kreiptis su tokiais klausimais į "New York Herald." (O ką gi tas gali apie Lietuvą žinoti? Red.) Tai ir visos diskusijos.

Ant galo korespondentas priduria, buk tautininkų lyderis Zavadskis prieš publiką pasakęs, kad anuomet per Bagočiaus prakalbas čia surinkta Lietuvos Šelpimo Fondui $60, bet niekas nežino, kur tie pinigai yra. Šiuomi pranešu, kad aš taip nesakiau. Prakalboms pasibaigus aš tik pranešiau, kad aukų šiuo kartu surinkta $41.23 ir paaiškinau, kad pirmu kartu, butent per Bagočiaus prakalbas buvo surinkta $60. Ir prie to da priduriau, kad keliatas žmonių klausė manęs, kur tie pinigai yra; aš visiems atsakiau, kad tuos $60 aš perdaviau Lietuvos Šelpimo Fondui, bet žmonės sako, kad jie nematė paskelbta apie tai laikraščiuose. Taigi aš ir paklausiau susirinkusių, ar matė kas paskelbtą atskaitą? (Reiškia, ir tamsta pats nematei, jeigu klausei publikos.) Iš publikos paaiškino, kad atskaita buvo "Keleivyje"ir "Laisvėje." Tuo viskas ir užsibaigė.

S. Zavadskis.

Atiduota už republikonų ar demokratų kandidatus balsas reiškia palaikymą viską naikinančios karės.

KĄ SAKO MISLINČIUS.

— Tamsta sakai, kad turtas — tai laimė, o aš pasakysiu: Turtas be mokslo, tai širdis be meilės; širdis be meilės pilna niekšyščių, kurios nuveda į pragaištį.

—Kuomet man taip kalbi, aš jaučiuosi įžeistas.

— Nesistebiu, nes liežuvis skaudžiau žeidžia negu aštrus peilis. Kiekviens nori buti geru; liežuvui jo negerumą atskleidus, jis jaučiasi geriems žmonėms nelygus ir del to kenčia.

— Kas negina savo garbės, tas nustoja savo vertybės.

— Žmogaus vertybė susideda iš jo darbų. Nereik savo garbę ginti tam, keno vertybė garbingais darbais turtinga.

— Tik mirdamas žmogus mato, kiek paklaidų savo gyvenime padarė.

— Didžiausią paklaidą padaro tas, kas kraudamas medžiaginį turtą, nekrovė dvasinio turto, nes mirdamas negali linksmai nusišypsoti, peržvelgdamas savo palikimą.

— Nekraunant materialio turto, negali išsiplėtoti pramonija, be kurios visuomenė butų kunu be arterijų ir kraujo.

— Tekančiu organizme krauju yra darbo žmonių darbas, o arterijomis darbininko raumenįs ir smegenįs. Atskiros vienutės, kraujančios materialį turtą, pačios negali jo tiek pasigaminti, kad daug jo atliktų nuo suvartojimo, o jeigu atlieka, jos tą turtą pasisavino iš turtų gamintojų.

— Bet užtat paskui duoda jiems darbą.

— Darbo duot nieks kitam negali, nes be darbininko rankų ir smegenų darbas negali pats savaimi atsirasti, kad jį kas-nors paėmęs galėtų kitam duoti.

— Jei pastačiau fabriką ir leidžiu joj darbininkams dirbti, duodu jiems darbą.

— Fabrikai medžiagą be gamtos gamino visa žmonija; medžiagą sunešė ir sukrovė į sienas, kakalius, kaminus, langus, mašinas, ugnį, gelžkelius ir kujus tukstančių ir milionų darbininkų rankos. Iš kur gavai tiesą jų triuso vaisių savo nuosavybe vadinti?

— Jie to visko nebutų galėję padaryti, jeigu į tą reikalą nebučiau įdėjęs savo kapitalo.

— Kapitalas yra vaisiumi darbo žmonių triuso, apkeičiamoji darbo vertybė. Tavo kapitalo vertybė negali but lygi miliono žmonių darbo vertybei. Tau priguli tik toji kapitalo dalis, kuri lyginasi tavo rankų ir smegenų darbo vertybei.

— Mano kapitalas, pridėtas prie kito asmens kapitalo pats savaimi augo nuošimčiais, paskui nuošimčiai atnešė nuošimčius ir perviršijo mano rankų ir smegenų darbo vertybę.

— Kito asmens kapitalą sukapojai į savo kapitalo procentus ir pavogei kito asmens darbo vertybę.

—Aš nesu vagis, nes prievarta iš nieko neatėmiau nei skatiko. Už savo kapitalą nupirkau plotą žemės su gamtos turtų šaltiniais ir iš jų susikroviau sau materialį turtą.

— Pirkdamas žemę už žmonių triuso vaisių kapitalą, pavogtą svetimo darbo vertybę apkeitei ant gamtos turtų šaltinių, atimdamas juos iš visų žemės gyvunų, kuriems jie yra gamtos duoti, apvogdamas visus tuos gyvunus iš jų nuosavybės.

— Bet jie nebutų pataikę tuos gamtos turtus išnaudoti visų gerovei.

— Delto paėmęs juos iš jų, padarei įstatus, kad gamtos turtai yra tavo nuosavybe, ir kad leidi tais turtais naudoties ir kitiems žemės gyvunams, jie užtat turi iš žalios medžiagos gaminti reikalingus tavo ir jų gyvenimui daiktus. Jie įtikėjo tau, kada tu jiems melavai. Apgavystės keliu atvedei juos vergijon, uždėjai ant jų pančius ir valdžios botagu privertei juos dirbti ir darbo vertybę tau atiduoti.

— Aš jiems nemelavau, aš jų neverčiu dirbti; katras nenori gali sau liuosas eiti.

— Eiti ir mirti iš bado, nes gamtos turtais naudoties tavo padaryti įstatai jam draudžia. Jeigu jis nori gyventi, įstatymai jį žudo.

— Aš jį nežudau.

— Ne! Tavo nukaltas kardas, įstatymų rankon paduotas, jį žudo kaip tik jis bando gelbėtis nuo melagio, vagies ir siaubuno, kuomi padarė tave turtas, sukrautas iš milionų žmonių darbo vertybės.

— Pažemini mano garbę.

— Susidedančios iš melo, vagystės ir žmogžudysčių garbės negalima pažeminti, nes jos vertybė purvuose voliojasi.

DEMOKRATAI PAVOGĖ $50,000,000 VISUOMENĖS PINIGŲ.

Washingtone susekta negirdėtai didelė demokratų vagystė. Paaiškėjo, kad į kelis astaruosius metus pavogta iš surinktų iš visuomenės mokesčių apie 50 milionų. Pasirodo, kad $11,-326,000 sukolektuota ir pavogta vien tik iš tų kompanijų, kurios buvo paskelbtos kaipo atsisakiusios mokėti mokesčius.

KAPITALIZMO ŽIEDAI.

Whitestone, N. Y., Queen pavieto miestelyje šerifas Stier su savo pagelbininkais ir keliais policistais atėjo areštuot Frank Taft'ą už nestojimą teisman. Kad šerifas apreiškė, ko jis su policija atėjo, Taftas pagriebė šautuvą ir šovė, sužeisdamas šerifą, pats puolėsi bėgti. Užsikopęs ant savo stubos stogo, užsirukė pypkę ir kaip tik koks policistas bandė lipt ant stogo — šaudė į juos. Pašaukta policijai susiprinimas ir kova tęsėsi, kol Taftas peršautas nenukrito nuo stogo. Policija atsigabeno kulkasvaidį ir pradjusi leist šuvių kruša, numušė Taftą, kuris kitaip gal butų ir apsigynęs. Taftas buvo nuteistas užmokėt pabaudą už vartojimą motorinio boto. Jis atsisakė mokėt, todel turėjo pražut.

Amerikai gręsia pavojus.

Socialistiška valdžia yra vienintėlių gelbėjimosi budu.

Pereitame "Keleivio" numeryje trumpai paminėjome nepaprastą apsireiškimą, butent, kad kapitalistų atžagareiviškas Chicagos dienraštis "Tribune" agituoja už socialistų partijos kandidatą į valstijos prokurorus. Dalyką žinantiems tas apsireiškimas visai neįstabus, bet visuomenės gyvenimo bėgį nesekantiems žmonėms gali pasirodyt, kad, kaip paprastai, kapitalistų spauda už pinigus viską daro. Taip gali aiškinti, žinoma, socialistų priešai, diskredituodami juos nesupratusių darbininkų akyse.

Priežastis, verčianti kapitalistų laikraštį savo editorialuose rekomenduoti socialistą į valdišką vietą, nėra čia pinigas, nes socialistai, kaipo darbininkai, niekad neturėjo ir neturės tiek pinigų, kad galėtų kapitalistiškame laikraštyje nupirkti editorialuose vietą savo agitacijai. Tos "Tribune" rekomendacijos priežasčia nėra taipgi ir tatai, kad "Tribunos" redakcija įsitikino, jog socializmas yra vienintėliu vaistu kapitalizmo gangrenai pagydyti. Agituoja todel, kad gelbėjus miestą ir save nuo tos baisiosios klampynės, prie ko privedė kapitalizmo palaikytojų vagiliškas šeimininkavimas.

Užpereitame "Kel." numeryje pranešėm apie Chicagos skandalą. Musų skaitytojai jau žino, kaip Illinojaus valstijos prokuroras Hoyne, norėdamas pats buti išrinktu, išvilko aikštėn tokių kapitalistiškų politikierių purvinų darbelių, kad net ir visokios gėdos nustoję kapitalistų gynėjas turi nurausti iš gėdos, nes tie išvilkti aikštėn purvai tik parodo dabartinės visuomenės, tikriau sakant, jos viršutinių sluogsnių supuvimą.

Miesto valdžia sykiu su tuo pačiu prokuroru Hoyne, kaipo darbininkų priešais, tik tuomet...

Miesto valdžia sykiu su tuo pačiu prokuroru Hoyne, labar išdavusiu savo bendrų darbus, pridarė tiek niekšyščių, kad ir "Tribunai" pelieka kitokio pasakymo, kaip tik tas, kad netik kitus miesto ir policijos viršininkus išsluot lauk, bet ir pati prokurorą Hoyne, kuris tik labar susiprato persekiot kriminalistus miesto viršininkų uniformose, kada reikalas balsuojančiai visuomenei parodyt "savo gerą darbą." Todel ir "Tribune" pataria visuomenei rinkti į jiesos apgynėjus — valstijos prokurorus — socialistą Irg. Cunnea. "Tribune" persergsti piliečius, kad leižiant tolesniai plėtoties šių dienų politikierių sauvalei miestas atsiras ant bedugnės krašto, ir nors nepripažįsta socializmo, "Tribuna" geriau nori matyti valstijos prokuroro vietoj socialistą, negu leisti kapitalistiškujų partijų kandidatams įeiti į tą vietą. Aišku, kad ir patįs kapitalistai, kuriems rupi bent jų pačių gerovė visuomenės senujų partijų į valdiškas vietas statomais kandidatais nepasitiki, nes žino, kad tos senosios partijos savo kandidatų nekontroliuoja — apgavystėmis, papirkimais ir vagystėmis įstato savo kandidatus į valdiškas vietas, įstatytasai paskui tolesniai varo kapitalistiškų partijų politiką— na, ir visuomenę stumia į pragaištį, neskiriant iš jos nei pačių kapitalistų.

Tatai ir verčia "Tribune" agituoti už socialistą, nes ir ji žino, kad vienintėliai politikos žmonės, kuriais visuomenė gali pasitikėti — tai yra socialistų partijos pastatyti kandidatai.

* * *

Jeigu Chicagos miestui neliko nieko kito, kaip tik jieškot socialistų pagalbos, kad išėjus iš to padėjimo, tai kokį miestą pastatė kapitalistiškų-republikonų ir demokratų partijų politikieriai, tai tas pats liekasi ir visam kraštui. Negeresniame padėjime stovi šiandien ir visa šalis, valdoma tokių pat politikierių, kaip ir Chicaga.

Visa šių dienų šalies gerovė, jeigu ją visos visuomenės gerove galima vadinti — priguli nuo Europos kataklizmo. Baigiasi Europos karė, baigiasi ir toji Amerikos "gerovė," o šalies administracija, vaduodamasi kapitalizmo principais, neturi jokių priemonių gelbėt šalį nuo katastrofos.

Tiesa, šalies administracija nesusideda iš tokių žemiausios rųšies grafterių, kaip Chicagos valdžia, tečiaus ta šalies administracija, kapitalizmo interesų pamatais stovinti, kraštui lygiai taip-pat pavojinga, kaip Chicagos politikierių gauja miestui. Savo neatsakomingumą ir bejiegę šiandien jinai pridengia laimingais jai Europos nuotikiais. Jei ne visos, tai didelė didžiuma Amerikos fabrikų gamina beveik vien tik ginklus, amuniciją bei karinę medegą. Ir tai produkcijai Europos karė pagaminė rinką, kuri ryte-ryja visus tuos išdirbinius. Amerikos administracija su Wilsonu priešakyje del savo gerovės, suprantama, nedaro ir nedarys nieko tokio, kad Europos karei padėjus galą, nes su karės pabaiga užsidaro ir toji taip puiki Amerikai rinka, nešanti tiek pelno, kaip jokia kita rinka jo duot negali. Amunicijos ir karės medegos fabrikų darbininkams dirbant pilną laiką, nežiurint, kad darbininkui jo uždarbio nevisada užtenka pragyvenimo brangumą apmokėti, nemąstanti darbininkiškoji minia už tą savo "gerovę" dėkoja Wilsono administratoriavimui, ir senos kapitalistų partijos tuomi visuomenės didžiumos nesusipratimu pasinaudodamos šeimininkauja ir stumia šalį prie bedugnės krašto. Ir nors tatai mato arba vieni kitiems rodo, tečiaus neranda priemonių, neranda kelio iš to padėjimo išeiti. Europos karei pasibaigus, nežiurint ar to Amerikos kapitalistai ir jų interesus atstovaujanti šalies administracija nori, ar nenori, iš ginklų ir amunicijos fabrikų prisieis keisti į gyvenimo reikmenų gamintuves. Tukstančiai ir šimtai tukstančių darbininkų paliks be darbo. Pasinaudojant karės rinka šiandien kapitalistai prigamina perviršį karės produktų. Juos juk reiks suvartoti, o jų nevalgysi, nei dėvėsi, nei avėsi. Ar užsienio rinkose tuos produktus po karei parduosi — tai klausimas, kurį šiandien veltui išrišinėti. Įdėtas į tų produktų pagaminimą kapitalas vers šalies administraciją,— nežiurint ar jinai bus Wilsono rankose, ar Hugheso, ji vis-viena vaduosis kapitalizmo principais—surasti pagamintiems produktams rinką, o ta rinka gali buti tik nauja karė. Del naujos karės jau ir šiandien kapitalistų spauda agituoja tokiais kelias, kad paskui vienu riktelėjimu išsprogdinus karės gaisrą.

Štai kokin padėjiman šalį stato kapitalistiškoji administracija.

Koks gali buti iš to padėjimo išeiti kelias?

Nėra jokio kito, kaip vien tik tas, kurį nurodo socializmas ir socialistai.

Ar socialistų valdžia išvestų šalį iš to padėjimo, į kurį ją įstumė kapitalistų gaspadoriavimas?

Reikia viršžmogiškų spėkų, bet jeigu neperkamai balsuojanti visuomenė socialistus pastatys į šalies administracijos vietas, galima daiktas, kad su tos pačios visuomenės pagalba galėtų išvesti šalį iš dabartinio jos padėjimo. Nesa ta visuomenė įgaliotų juos amunicijos ir ginklų fabrikas perkeisti į gyvenimo reikmenų gamintuves, o pridarytus karei produktus perdirbti į mašinas ir kitus reikalingus visuomenės gerovei daiktus, užimant iš privatinių rankų fabrikus ir susinešimo bei transportacijos kelius visuomenės nuosavybėn. Tik tuo keliu, tik tokiomis priemonėmis tegalima išbristi iš tos klampynės, į kurią įstumė šalį kapitalizmas.

Pagarsėjus anglų išrastam kariškam sausžemio laivui, pramintam kubilu, kitaip sakant "caterpillar," jau ir Jungtinės Amerikos Valstijos pasigamino sau tokį pleninį čerepoką, kurį atvaizdina šis paveikslas. Amerikos "caterpillar" padarytas Peoria, Ill. Jų gamina ir daugiau. Ar juos sius Europon? Ne. Kapitalistai pasirupins pagaminti jiems karės lauką pačioj Amerikoj.

Mainierių Skyrius

Atsišaukimas į kietųjų anglių mainierius.

Broliai mainieriai!

Katrie jųs esate nariais angliakasių unijos U.M.W. of A., įsitėmykite, kad 12 d. gruodžio 1916 metų bus rinkimas naujų unijai viršininkų. Į angliakasių unijos prezidentus yra nominuotas dabartinis jos prez. John P. White ir J. H. Walker iš Springfield, Ill. Šis pastarasis yra labai daug pasidarbavęs angliakasių unijos labui ir darbininkai privalo tatai atsiminti rinkimų dienoje. Gi p. White jau penkti metai, kad yra prezidentu angliakasių unijos ir angliakasiams yra gerai žinoma, kad jam prezidentaujant unijos labui nieko gero nepadaryta. White gauna iš unijos $4,000 algos metams ir jam gyvenimo sąlygos gana geros, jis mano, kad ir visiems darbininkams yra puikus gyvenimas. Bet tikrenybėje, ypač kietųjų anglių kasyklų darbininkai po pasirašymo ant dabartinio kontrakto, pripažinto p. J. White'o už "geriausį," kokius tik galima turėti, — pasiliko da sunkesniame padėjime, negu kad buvo iki šių metų. Abelnai angliakasiai nuolat nerimauja: streikai tai čia, tai ten iššaukiami, daugelis suabejojo apie uniją ir nemoka savo mokesčių, pasiteisindami, kad ta organizacija naudinga tik jos viršininkams. Kiti da organizuoja I.W.W. uniją, ir skaldo tas pačias suorganizuotas spėkas, vietoj, kad esančius U.M.W. of A. unijoje negerumus prašalinti.

Vis tai nessusipratimo apsireiškimai. Jeigu visi butume susipratę, tai nebandytume savo organizacijos puldymu bei ardymu kovoti už savo buvio pagerinimą, bet žinotume, kad savo organizaciją da labjau reikalas sutvirtinti ir patiems valdyties, o ne pavest save vienučių valdžiai.

Jeigu kas stengiasi tikrinti, kad patiems darbininkams savo organizacijos reikalų negalima tvarkyti, nes valdyba tai atlieka savotiškai, o prieš tos valdybos sauvalę esame bespėkiai, tai tokie argumentai neišlaiko lengviausios krtiikos. Nesa mes patįs išsirenkame tą valdybą, ir jeigu jinai pasirodė mums ne tokia, kokia turi buti ir kokios **mes nariai** reikalaujame, tai atėjus naujiems rinkimams privalome negerus viršininkus pakeisti darbštesniais, daugiau darbininkų organizacijai ir jų reikalams atsidavusiais draugais. Ir klausimas išrištas. Tik darbininkams reikia susipratimo ir vienybės.

Ateina naujos valdybos rinkimo laikas. Organizacijos nariai, kurie nesilanko į susirinkimus, ką gi jie gali žinoti, ką kiti unijos nariai mano ir kalba?

Jeigu esame **visi** nepatenkinti musų organizacijos valdybos darbais, tai kodėl nevisi esame organizacijos nariais, ir kodel nevisi lankomės į susirinkimus ir svarstome savo bendrus reikalus?

Taip! Jeigu bloga, tai visupirma turime už tatai kaltinti savo nesusipratimą ir apsileidimą.

Atsiminkime, kad nuo musų valios priklauso musų viršininkų viršininkavimas. Jeigu mes savo balsais parodysime, kad esame **jais** nepatenkinti, jie norėdami pasilaikyti vietoj turės stengties veikti musų užganėdinimui.

Jeigu senoji musų unijos valdyba turi sau šalininkų, sakysime, kad ir daugiau negu priešininkų, tai tų priešininkų balsai atiduoti už kitus kandidatus jau verčia senus viršininkus paisyti, kad tų priešininkų skaitlius sekančiais metais nepasididintų — jie delto turi stengties daugiau darbuotis darbininkų gerovei.

Taigi 12 d. gruodžio lai buna musų seniems viršininkams musų apreiškimu, kad mes esame jais nepatenkinti!

Rinkdami valdybą privalome rinkti jojon tuos žmones, kurie yra mums žinomi kaipo uolųs kovotojai už darbo žmonių reikalus.

Jeigu nesate užganėdinti dabartiniu savo padėjimu ir sąlygomis, nustatytais mums dabartinės musų valdybos, tai gerinkime tą savo padėjimą ir sąlygas sutvirtindami savo organizaciją ir kontroliuodami jos viršininkus.

Angliakasys.

P. S. Meldžiu kitų darbininkiškų laikraščių perspausdinti šį straipsnelį.

Nesvajojame mes apie socialistų šiųmetinių rinkimų pilną laimėjimą. Tokio umaus visuomenės didžiumos susipratimo veltui butų laukti dabar, kada darbininkams užtektinai yra darbo. Tečiaus galima laukti, kad socialistų kandidatas į šalies prezidentus šiais rinkimais gaus dvigubai tiek balsų, kiek gavo pereitais prezidento rinkimais. Galima laukti, kad bus išrinkti į šalies kongresą bent keli socialistų kandidatai. Ir svarbiausiu dalyku, stovint krašui šių dienų padėjime, kad balsų už socialistiškus kandidatus šiemet butų kuodaugiausiai.

Teisingai anuomet pasakė Chicagos Evening American'o redakcija, kad socialistai neturėdami valdžios savo rankose, bet valdo valstybes. Nesa socialistų reikalavimams darant intaką visuomenėje, tos visuomenės buržuazinė administracija noroms-nenoroms verčiama daugiau skaityties su visuomenės reikalavimais, mažinti blogumus ir reformuoti draugijinę tvarką.

Taigi kam tik rupi gelbėties nuo katastrofos, kurion veda kapitalizmas, tasai privalo šiais rinkimais, 7 lapkričio, atiduoti savo balsą už socialistų partijos kandidatus.

J. B. Smelstorius.

PRANEŠKITE, KIEK PAS JUS SURINKS.

"Keleivio" redakcija prašo visų savo korespondentų ir Lietuvių Dienos komitetų kiekvienoj lietuvių kolonijoj: malonėkite tuojaus mums pranešti, kiek pas jus bus surinkta Lietuvių Dienoje aukų, o mes paskelbsime tai sekančiame "Keleivio" numeryje. Patiems komitetams ir plačiai visuomenei bus labai įdomu žinoti, kiek kur surinkta.

SUĖMĖ GINKLUOTĄ PLĖŠIKĄ.

Chicagos priemiestyje Harvey į vieną banką įnėjo ginkluotas plėšikas ir grasindamas visiems revolveriu, pradėjo rubavoti pinigus. Jam tečiaus nematant kasieriaus pagelbininkas išsmuko per užpakalines duris ir atvedė policmaną. Plėšikas pasiėmęs $8,000 jau rengėsi bėgti, kaip tuo tarpu policmanas jį nutvėrė. Kitas vyras, kuris iš lauko stovėjo prie banko su automobilium, taipgi likos areštuotas.

IS AMERIKOS.

CARO MINYKAS SKUNDŽIA DIDELĮ AMERIKONŲ LAIKRAŠTĮ.

New Yorko laikraščiuose kilo didelis lermas. Minykas Iliodoras apskundė "Metropolitan'o" magaziną. Tasai magazinas buvo padaręs su Iliodoru sutartį talpinti jo raštus apie Rusijos caro rumų slaptybes, tečiaus talpinti atsisakė, nors ir užmokėjo. "Metropolitan" sako, kad Iliodoras niekur kitur negalįs skelbti savo straipsnių, kadangi viską pardavęs "Metropolitan'ui."

Išeitų, kad Iliodoras papuolė į kilpas. Pardavė savo straipsnius "Metropolitan'ui," tas jam atlygino, bet straipsnių netalpino, o kitur rašyti minykui nevalia.

Bet minykas ir jo patarėjas Pilėnas, lietuvis, (skelbimų rinkėjas ir šiaip ypatingas agentas) sako, kad jie nepasiduosią. Skundžia "Metropolitan'ą" ant $10,000 ir veda tarybą su kitu magazinu, kad atspausdinus tuos straipsnius. Savo straipsniuose Iliodoras duoda vėjo carui, carienei ir Rasputinui. Jisai žada iškelt ir daugiau visokių sekretų, tarpe kitų, apie pleną Rusijos taikinties su Vokietija, jeigu Anglija neduos pinigų.

Bylon įmaišyta ir rusų arcivyskupas New Yorke Eudukimas ir generalis konsulis, kurie žadėjęs Iliodorui $25,000, kad tik jisai negarsintų savo istorijų, kurios baisiai gali pakenkt carui.

Mat, Iliodoras kadaise pats buvo juodašimtis ir artymas carui. Tai ir visas jų slaptybes žino.

P. Pilėnas pasakė "The Sun" korespondentui, kad Iliodorui kadaise caras į rankas bučiavo. Carienė anuomet norėjo padovanoti Iliodorui kryžių vertės 150 tukstančių rublių, bet minykas atsisakė priimt.

Apie tai rašo "Laisvė."

Kaikurie anglu laikraščiai sako, jog "Metropilitan" labai norėjo Iliodoro straipsnį išsnausdinti, bet Rusijos valdžios atstovai Amerikoje užpylė jį pinigais ir jisai jo nesnausdina ir nori da atimti Iliodorui teisę ir kituose laikraščiuose tą patį dalyką skelbti. Kaip teismas šį klausima išriš, pamatysime vėliau. Butų labai įdomu, kad buvęs caro dvasininkas imtų dabar ir išbliautų, kas dedasi Mikės rumuose.

Massachusetts valstijoj prasideda kova prieš brangumą.

Kadangi bušelis bulvių pakįla iki 2 dol., gi pekas 55 centų, anglių tonas daeina iki 12 dol., pienas ir kiti maisto produktai taipgi pabrango ir da vis brangsta, Massachusetts valstijos piliečiai šaukia kongresą, kad aptarus priemones kovos prieš tą praggyvenimo reikmenų brangumą.

Ar iš to viso bus kokiosnors geros pasekmės, galima abejoti. Nes reikia neužmiršt, kad kapitalistų noras gauti kuodaugiausiai pelno, liepė jiems didesnę fabrikų dalį paversti amunicijos dirbtuvėmis; reikalingų pragyvenimui daiktų gaminama nedaug, delto už pagamintus daiktus kainas jie ima tokias, kokios jiems patinka, o juk ta pati visuomenė į tų visuomenės turto plėšikų rankas atidarė įstatymus ir valdžią.

AUKOS MOCKAUS BYLAI.

Laisvosios minties draugai iš Detroito prisiuntė šiomis dienomis $68.17 M. X. Mockaus bylai vesti, už ką Waterburio 4-ta laisvamanių kuopa taria širdingą ačiu.

Aukos mums labai reikalingos, nes priešakyje stovi dar didelė kova už laisvę žodžio. Mes turime dėti visas jiegas, kad Mockaus bylą laimėjus. Nes jeigu Mockus liktų nubaustas, tai didžiausis smugis butų ne Mockaus ypatai, bet žodžio laisvei ir laisvai minčiai. Tuomet jau niekas negalėtų čia laisvai savo mintį išreikšti. Taigi per Mockų čia taikoma didžiausis smugis žodžio laisvei.

Bet mes tikimės, kad visuomenė neleis tamsiai spėkai paimti viršų ir sutremti žodžio laisvę po kojų. Todel waterburiečiai atsišaukia į visuomenę prašydami aukų. Parodykim laisvojo žodžio priešams, kad laisvė žodžio negali but suardyta šioje laisvoje šalyje. Kad ir vyriausį šalies teismą reikėtų pasiekti, bet musų turi but laimėta ir laisvė apginta.

Mockaus byla prasidės 5 gruodžio, 1916. Waterburio 4-ta laisvamanių kuopa todel nutarė savo susirinkime atsišaukti į visuomenę ir prašyti paramos. Jeigu atliktų nuo bylos pinigų, tuomet bus leista visuomenei nubalsuot, kam juos suvartot.

Tikimės, kad laisvės draugai paduos mums savo ranką ir padės apginti žodžio laisvę.

George J. Lasky,
771 Bank st.,
Waterbury, Conn.

ATSKAITA

LIETUVOS ŠELPIMO FONDO FINANSŲ SEKRETORIAUS.

nuo rugsėjo 1, 1916 iki spalio 1 1916.

Rugsėjo 1, 1916, balansas $1,089.94

Per F. Stankevičia. Cliffside, N. J., nuo SLA. 70 kp. prakalbų $24.50 ir pus pelno nuo baliaus $15.50 viso $40.00

Per A. Šimkunas nuo H. P. Pratkionis ir A. J. Morkunas, Cleveland, Ohio, po 25c. ..... .50

Auka nuo Mokslo Kliubo per vietos L. Š. Fondo skyrių, Racine, Wis. 22.68

Per "Keleivį" nuo varduvių B. Deskevičiaus, Palatka, Mich. .. 10.00

Per "Keleivį" nuo krikštynų pas J. Keinį, Haverhill Mass. 1.40

Per "Keleivį" nuo vestuvių J. Rašis, Springfield, Mass. 12.00

Per "Keleivį" nuo D. L. K. Vytauto Draugystės pikniko, Winnipeg, Man., Canada 24.05

Per J. Naujokas nuo L.S.S. 3 kp. pikniko, Cleveland, Ohio. 30.68

Nuo pp. Bulotos ir Žemaits prakalbų surengtų per Liet. Apšvietos Kliubą, Beloit, Wis. 18.80

Per "Tėvynę" nuo Donora. Pa., lietuvių 5.37

Per A. Radvilas nuo J. Stankaus sunaus krikštynų, Stoughton, Mass. 9.25

Per vietos L.Š.F. skyrių surinkta Cicero, Ill. 150.00

Per "Tėvynę" nuo S. L. A. 126 kuopos nario M. Gelgota auka .. 1.00

Per T. Paukštį nuo SLA. seimo $23.11 ir iš Mahanoy City, Pa., smulkių aukų $3.25. ..... 26.36

Per M. Repenis nuo vestuvių F. Žibalis su M. Maliute, Nashua N. H. 4.70

Per "Laisvę" nuo C. S. Sparr, Schenectady, N. Y. $25.85, J. Zibuolis $3.00 ir B. Puzona, Osceola Mills, Pa. $5.55, viso 34.40

Per J. Mazalis nuo svečių prakalbų Clinton, Ind. 57.42

Per "Keleivį" pas J. Vaškį, Quincy, Mass., suaukavo 7.20

Per "Keleivį" nuo krikštynų pas P. Vasiliuną, Kewanee, Ill. 7.20

Per rugsjo mnesį įplaukė $463.01
Viso su balansu $11,353.95

Išlaidos.

L. Š. F. Fin. Sekretoriui, T. L. Dunduliui už techniską darbą už birželio mėnesį, 1916 ..... $10.00

Viso išlaidų per rugsėjo mėn. 10.00

Spalių 1, 1916 lieka pas L.Š.F. Iždininką K. Šidlauską .. $11,343.95

Viso įplaukė į L.Š.F. iki spalių 1, 1916 ..... $25,181.42

T. L. Dudulis.
L.Š.F. Finansų Sekretorius.

Dviejų metų atskaita

LIET. ŠELPIMO FONDO FIN. SEKRETORIAUS
Iki Spalių mėn., 1916 m.

Per Spalio mėnesį 1915 įplaukė	$ 485.71
Per Lapkritį " " "	434.59
Per Gruodį " " "	230.61
Per Sausį 1916 " " "	365.16
Per Vasarį " " "	559.62
Per Kovą " " "	1,453.17
Per Balandį " " "	3,197.82
Per Gegužį " " "	1,535.94
Per Birželį " " "	1,307.06
Per Liepos " " "	1,149.54
Per Rugpiutį " " "	1,851.16
Rugpiučio mėnesyje priruokuota nuošimtis iš bankos iki Liepos 1, 1916	120.00
Per rugsėjo mėnesį 1916 metų įplaukė	463.01
Per paskutinius vienus metus iki Spalio 1, 1916 įplaukė ..	$13,153.39

IŠMOKĖJIMAI.

Per Spalio mėnesį 1915 išmokėta	$ .29
Per Lapkritį " " "	25.20
Per Gruodį " " "	6.13
Per Sausį " " "	.12
Per Vasarį " " "	17.28
Per Kovą " " "	.10
Per Balandį " " "	319.63
Per Gegužį " " "	10,371.78
Per Birželį " " "	432.65
Per Liepos " " "	10.34
Per Rugpjutį " " "	442.36
Per Rugsėjį " " "	10.00
Per paskutinius vienus metus iki Spalio 1, 1916 išmokėta	$11,635.79
Spalio 1, 1916 paskutinių vienų metų balansas	$1,517.60
Balansas iš pirmų vienų metų Spalio 1, 1915	$9,826.35
Spalio 1, 1916 dviejų metų balansas pas L.Š.F. Iždininką	$11,343.95
Per du metu iki Spalio 1, 1916 įplaukė į L.Š.F.	$25,181.42
Per du metu iki Spalio 1, 1916 viso išmokta	$13,837.47
Spalio 1, 1916 lieka pas L.Š.F. Iždininką K. Šidlauską	$11,343.95

IŠMOKĖJIMAS DALINASI SEKANČIAI:

Viso pasiųsta į Lietuvą	$12,377.30
Už L.Š.F. Iždininko bondsą	50.00
Už išmainymą privatiškių čekių	8.06
Už spaudos darbus	78.44
Įvykusi klaida Gruodžio mėnesyj 1914 m. (ir pataisyta vasario mėnesyje 1916 m. išlaidose) suskaitliuota perdaug įplaukose	10.00
Už sugrąžintas L.Š.F. stampas (ženklelius)	17.00
Agitacijos reikalams	953.71
L. Š. F. Komiteto suvažiavimo išlaidos	211.40
Susinešimų sekretorei M. M. Račiutei raštinės išlaidos	41.68
Susinešimų sekretoriui J. Neviackui raštinės išlaidos	38.75
Finansų sekretoriui T. L. Dunduliui raštinės išlaidos	30.98
Finansų sekretoriui T. L. Dunduliui už techniškus darbus	20.00
Postage prie siuntimo pinigų į Petrogradą	.15
Viso	$13,837.47

L. Š. F. STAMPOS (ŽENKLELIAI).

L. Š. F. Iždininkas K. Šidlauskas priėmė 40,000 stampų	$2,000.00
"Laisvės" redakcija paėmė 10,590 stampų	$529.50

Viso L. Š. F. stampų padaryta 50,590.

STAMPŲ BALANSAS SEKANTIS:

Pas iždininką K. Šidlauską randasi 16,547 stampų	$827.35
"Naujienose" randasi 1,000 stampų	50.00
"Dilgėlių" (dabar "Tiesos") redakcijoje randasi 2,000 stampų	100.00
"Kovos" redakcijoje randasi 2,000 stampų	100.00
"Laisvės" redakcijoje randasi 10,590 stampų	529.50
Spalio 1, 1916 viso stampų balansas 32,137.	$1,606.85
Viso parduota iki Spalio 1, 1916 18,453 stampų	$ 922.65

Už parduotas stampas pinigai prirokuota į mėnesines atskaitas.

SPALIO 1, 1916 L.Š.F. TURTAS SEKANTIS:

Pas iždininką K. Šidlauską pinigų balansas	$11,343.95
L. Š. F. stampų (ženklelių) balansass 32,137	$1,606.85
Pas K. Liutkų randasi paaukautų nuo J. V. Griniaus į L. Š. F. 2,705 knygučių po 5c. kiekviena	135.25
Pas T. Paukštį, buvusį L. Š. F. iždininką, randasi L. Š. F. pinigų, kurie pribuvo per L.Š.F. finansų raštininką	458.44
Viso	$13,544.49

Per abudu L.Š.F. iždininku, viso įplaukė į L. Š. Fondą sekančiai:

Per K. Šidlauską	$25,181.42
Per T. Paukštį	$458.44
Viso iki Spalio 1, 1916 į L. Š. Fondą įplaukė	$25,639.86

L. Š. F. Finansų Sekretorius
T. L. Dundulis.

Pajieškojimai

Petronėlė Dilertaitė jieško savo giminių ir pažįstamų Amerikoj. Jinai paeina iš Kauno gub., Raseinių pav., Žvingių parap., Bikavėnų sodžiaus. Nuo karės pabėgusi dabar apsigyvenus Rygoje. Meldžia savo pažįstamų rašyt jai šiuo adresu:

Europe Russia,
Gorod Ryga
Libavskaja ulica No. 10,
Kastel Sv. Alberta,
P. Dilert.

Magdalena Rakauskytė, Lepnurų sodžiaus, Šiaulių pav., Kauno gub., pajieško Amerikoj savo brolio Daminiko Rakauskio ir kitų giminių bei pažįstamų. Jinai yra pabėgusi iš Lietuvos ir dabar gyvena po šiuo adresu:

Europe, Russia,
Gorod Ryga, Počt. jaščik N912.,
G-nu A. Šeiminu,
dla M. Rakovskoj.

Pajieškau brolio Tado Zastarskio, Kauno gub., Šiaulių pav., Joniškės valsč., Rozaviškių kaimo. Jo paties ar žinančiųjų meldžiu prisiųst jo adresą.

Europe, Russia,
Deistvujuščaja armija,
7 rad. žel. dorož. batal.
kanceliarija.
Ivanų Zastorskomu.

Pajieškau pusbrolio Petro Martinaičio, taipgi draugų Kazimiero, Dominiko ir Franciškaus Lipštų ir daugelio kitų, iš Kauno gub., Šiaulių pav. Lygumų valsč., Iždagaičių sodos.

Ignas Martinaitis,
57 Tyler st., Newark, N. J.

Pajieškau savo pažįstamų Pautieniukų Jono ir Pijušo, taip ir kitų iš Keturvalakių parapijos ir kaimo, Suvalkų gub., savo draugų meldžiu atsišaukti, nes pavasary rinks vaitą (? reikalinga ir kumus dalyauti.

Juozas Mičiulis,
235 Bath st., Olyvia City, Ohio.

Pajieškau Vinco Kurzono ir Vinco co Sadausko, abu Anykščių parap., Vilkmergės pav., Pavarių sodžiaus, gyveno Scranton, Pa. Meldžiu atsišaukti.

Antanas Samavičius,
1434 E. 28th st., Tacoma, Wash.

Pajieškau savo vyro Antano Malakausko, apie 47 metų amžiaus, vidutinio ugio, lieso veido be usų, paeina iš Kauno gub., Telšių pav., Plungės valsčiaus, Kamžačių kaimo. Turiu svarbų reikalą ir meldžiu atsišaukti ar kas žino pranešti man jo adresą.

Julijona Malakauskienė, (44)
111 Warwick st., Newark, N. J.

Pajieškau draugo Alekso Rakauskio ir jo sesers Petronėlės, Kauno gubernijos, Telšių pav., Ilakių miestelio. Taipgi ir kitų pažįstamų meldžiu atsišaukti.

Povilas Petrauskas,
2300 So. Oakley ave., Chicago, Ill.

Pajieškau brolio Pranciškaus Yako, Kauno gub., Raseinių pav., Pajurio valsč., Šilalės parap., Žvilių sodos, rodos išėjo į Amerikos kariumenę. Jo paties atsišaukti ar kas jį žino teiksis mums pranešti, prašo sesuo Petronė Yakaitė ir jos vyras.

Antanas Zikas,
1520 Jeffras ave., Marion, Ind.

Pajieškau brolio Antano Endrijausko, apie 10 metų kai Amerikoj, pirma gyveno New Yorke. Kas apie jį žino teiksis pranešti.

Katrina Endrijauskaitė,
4346 South Wood st., Chicago, Ill.

Pajieškau Vilhelmo Micazaičio, kartu su juo gyvenom Springfield, Ill., esu Kauno gub., Panevėžio pav., Padžiu atsišaukti, ar kas žino pranešti.

Wm. B. Burk,
60 Maple st., Wilkes-Barre, Pa.

Pajieškau giminių ir pažįstamų, aš esu Kauno gub., Panevžio pav., Pašventinio parap., Daugonių sodžiaus. Meldžiu atsišaukti. (44)

Jonas Bagdonas,
Naples Santa Barbara, California.

Pajieškau pusbrolio Felikso Vičiulio, Kauno gub., Telšių pav., Salantų parap., Jakštaitų sodžiaus, gyveno Kensington, Ill.

Bronislova Knukščiutė,
830 Granby st., Baltimore, Md.

Pajieškau brolio Juozo Gnezo, pasivadinęs Jonanas. girdėjau gyvena Argentinoj, jo paties atsišaukti ar kas apie jį žino, meldžiu pranešti.

Povilas Gnezas,
% Cheewer Mine office,
Port Henry, N. Y.

Pajieškau brolio Mikolo Staškevičiau (Mike Stock), prieš 3 metus dirbo ant farmų Mariland valstijoj, paeina iš Kauno gub., Pumpėnų parap., Švilpiškių kaimo. Turiu svarbų reikalą.

Joe Stock,
100 E. Wilson st., Batavia, Ill.

Pajieškau švogerio Antano Stungurio ir sesers Benignos, Kauno gub., Raseinių pav., gyveno Bayonne, N. J. Jų pačių atsišaukti ar kas žino meldžiu pranešti.

And. Stokis,
P. O. L BOX 93, Westville, Ill.

Pajieškau brolio Frano Lukusevičiaus, Kauno gub., Panevėžio pav., Naujamiesčio parap., gyvena bene Minneapolis, Minnesota. Turiu labai svarbų reikalą ir meldžiu atsišaukti.

Salomėja Lukuševičiukė, (45)
3227 So. Lowe ave., Chicago, Ill.

Pajieškau pusseserės Magdės Kučinskaitės, Suvalkų gub., Liudvinavo miesto, ir draugo Simano Bezgelo, Kalvarijos pav., Janavo valsč Kreivosios kaimo. (45)

Eureka Red Cross Pharmacy
315 Walnut st., Newark, N. J.

Pajieškau Juozo Dobrovolskio, Vilniaus gub., Viežonių kaimo, prieš 15 metų gyveno Plymouth, Pa. Kas apie jį žino malonės pranešti arba jis pats lai atsišaukia. (44)

Feliks Klimkevičia,
211 E. Main st., Plymouth, Pa.

Pajieškau Juozapo Rugelio, Marijonos Bubliauskaitės, Agnės Trikašaitės, Uršulės ir Liudviko Čepulio visi Kuršėnų parap., Šiaulių pav., Kauno gub. Jų visų meldžiu atsišaukti. (44)

G. Sakalauskas,
109 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Pajieškau Frano Urbanavičiaus, Suvalkų gub., Naumiesčio pav., Pilviškių parap., Baltrušų kaimo. Meldžiu atsišaukti. (43)

Marcelė Urbanavičiutė,
654 W. German st., Baltimore, Md.

Pajieškau sesers Emmos Ritteriukės ir brolio Edvardo Ritterio, Kauno gub., Raseinių pav., Švekšnos parap. ir valsč., gyveno Chicagoj. Meldžiu atsišaukti. (43)

Miss Julia Ritteriutė,
315 Walnut st., Newark, N. J.

Pajieškau giminaičio Kazimiero Šimaičio, Namakščių parap., Raseinių pav., Skaudvilės valsč., pirmiau gyveno Philadelphijoj. Jis pats arba kas jįžino malonėkit pranešti, turiu svarbų reikalą. (44)

Jonas Skarbalius,
413 1st str., So. Boston, Mass.

Pajieškau brolio Jono Indroko, iš Kauno gub., Telšių pav., Žideikų miestelio. Kas jį žino, teiksis pranešti.

Mateušas Indrekas,
293 School st., Stoughton, Mass.

Pajieškau draugo Juozapo Vesos, Vilniaus gub., Trakų pav., Butrimonių valsčiaus, Punios miestelio, Kolionijos num. 1. Kas jį žino arba pats atsišauk, nes yra svarbus reikalas.

Ignas Stelmok,
112 Wells st., Scranton, Pa.

Pajieškau brolio Motiejaus Čibirkos, Suvalkų gub., Garlevos parap., Kampiškių kaimo, gyveno S. S. Glasgow, Scotland. Kas žino meldžiu pranešti.

J. Cheberka,
1059 Ochler st., Cincinnati, Ohio.

Pajieškau brolio Liudviko Lapinsko, girdėjau buk yra užmuštas Maine valstijoj giriose. Todel jeigu kas žino apie jį, teiksis pranešti, arba, jei gyvas, kad pats atsišauktų.

V. Lapinskas, (45)
90 Porter ave., Montello, Mass.

APSIVEDIMAI.

Pajieškau apsivedimui merginos, ar našlės nuo 25 iki 35 metų amžiaus, aš esu 35 metų, geistina, kad atsišaušaukiančios butų socialistės. Atsakymą duosiu kiekvienai.

V. Bartkus, (43)
BOX 108, Pottsville, Pa.

Pajieškau apsivedimui merginos. nuo 17 iki 23 metų amžiaus, aš esmi 22 metų amatninkas, mergina turi buti laisvų pažiurų ir mylinti švarų šeimyniską gyvenimą. Su pirmu laišku meldžiu prisiųst paveikslą. Atsakymą duosiu kiekvienai. (43)

Ben. A. Smith,
29 Oak st., Binghamton, N. Y.

Pajieškau apsivedimui merginos, nuo 17 iki 23 metų amžiaus. Aš esu 23 metų. Su pirmu laišku meldžiu prisiųst savo paveikslą. Atsakymą duosiu kiekvienai. Vaikinai lai nerašo. (43)

A. Shtukas,
BOX 536, Woodstock, Ill.

Pajieškau apsievdimui blaivaus vaikino tarp 30 ir 35 metų amžiaus, aš esu 32 metų našlė, turiu vieną 6 metų amžiaus vaiką. Su pirmu laišku meldžiu prisiųsti paveikslą.

Marijona Meiliutė,
P. O. BOX 239, Salem, Mass.

Pajieškau apsivedimui merginos, nuo 20 iki 30 metų amžiaus, mylinčios. gražų šeimyniską gyvenimą Geistina, kad turėtų kiek pinigų, nes esu pirkęs farmą, reikalinga gaspadinė. Su pirmu laišku meldžiu prisiųst savo paveikslą.

F. Vaitkunas,
P. O. BOX 139, So. Brownsville, Pa.

Pajieškau apsivedimui merginos arba našlės, nuo 23 iki 35 metų amžiaus. Su pirmu laišku meldžiu prisiųst paeviksla. Platesnes žinias suteiksiu per laišką.

Juilus Gaisiunas,
BOX 282, Humbolt, Sask., Canada.

Pajieškau apsivedimui merginos, nuo 18 iki 25 metų amžiaus, geistina, kad mokėtų anglų kalbą. Aš esu 28 metų ir turiu valgomųjų daiktų krautuvę. Su atsišaukimu meldžiu prisiųst savo paveikslą. Atsakymą duosiu kiekvienai. (44)

A. Urb.,
351 Magnus st., Montreal, Canada.

Pajieškau apsivedimui merginos nuo 20 iki 21 metų, laisvų pažiurų; aš esu 23 metų. Su pirmu laišku malonėkit prisiųst ir paveikslą. Platesnes žinias parašysiu per laišką.

Martin Gaspar,
204 N. Park st., Sturgis, Mich.

Pajieškau apsivedimui merginos, nuo 35 iki 40 metų. Sutinkančios imti civilišką šliubą. Su pirmu laišku meldžiu prisiųsti savo paveikslą.

Jokubas Robarts, (44)
199 E. Glenwood ave.
Philadelphia, Pa.

Pajieškau merginos arba našlės, kuri myli dorą šeimyniską gyvenimą, bet geistina butų iš mano pazjstamų. Platesniai paaiškinsiu per laišką.

Aug. Kelevičia,
P. O. BOX 63, Bearcreek, Mont.

Pajieškau apsivedimui merginos, mylinčios gražų šeimyniską gyvenimą, nuo 18 iki 25 metų amžiaus, aš esu 22 metų. Turiu tėvą ir mažą sesutę. Mums labai reikalinga šeimininkė. Turim savo namą ir bizni. Iš atsišaukiančių reikalauju tik proto ir meilės. Su pirmu laišku meldžiu prisiųsti paveikslą.

S. W. B.
1302 So. Main st., Rockford, Ill.

BAYONNE, N. J.

Bayonnes L.S.S. 36 kuopa turės susirinkimą 6 d. lapkričio, svetainėje Milvido, 26 E. 21st st. Draugai, malonėkit atsilankyti visi, nes bus svarbus susirinkimas, ir atsiveskite naujų narių norinčių prisirašyti į kuopą.

J. Gavėnas.

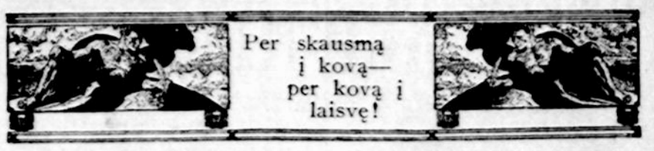

Jeigu trokštate įgyti visapusišką išsilavinimą ir geidžiate kovoti su piktaja kapitalizmo tvarka, skaitykite ir platinkite

'NAUJĄJĄ GADYNĘ'

Mėnesinį socializmo teorijos, mokslo ir literaturos žurnalą, papuoštą gražiais paveikslais, kurį leidžia L. S. S.

"NAUJOJI GADYNĖ" yra storas, didelio formato, 64 puslapių žurnalas, spausdinamas ant puikios popieros ir dailiai techniškai apdirbtas.

"NAUJOJI GADYNĖ" turi skyrius iš visų svarbiausių mokslo šakų; gvildena visuomenės klausimus ir plačiai aiškina socializmo mokslo teorijas.

"NAUJOSIOS GADYNĖS" kaina labai pigi: metams vos tik $1.50; pusei metų 80c; užsieniuose metams $2.00; pusei metų $1.00. Pavienis numeris 15c.

Norintieji vieną numerį gauti pasižiurėjimui, prisiųskite 15c.

Pinigus siųskite šitokiu adresu:

"NAUJOJI GADYNĖ"
229 N. 6th Street, Philadelphia, Pa.

APSISAUGOKIT vagies, Gasparo Kiaros, 25 metų amžiaus, juodais plaukais, žemo ugio, turi ant dešinio veido du mažu plėmu. 12 spalių š. m. paėmęs mano auksinį laikrodėlį, vidurių nr. 9288971, lukštų num. 217,-630, auksinį lenciugėlį su laketu pažymėtu raidėmis P. J. K. Kas apie jį praneš gaus 10 dol. dovanų.

P. Krakauskas,
810 W. Lombard st., Baltimore, Md.

REIKALAVIMAI.

REIKALINGAS Lietuvis Barberis, kuris norėtų užsidėti biznį. Yra labai tinkama tam bizniui vieta, o visame mieste nėra nei vieno lietuviško barberio. Tame pačiame name yra pirtis, tai barbernė galima įtaisyt pirmos klesos. Platesnių žinių kreipkitės: (42)

K. M. RAMUTIS,
565 Lafayette st., Bridgeport, Conn.

REIKALINGA Mergina. Tarp 20 ir 25 metų prie namų darbo. Labai augšta alga. Šeimyna maža. Puiki vieta gerai mergaitei. Tuojaus atsišaukite pas (45)

MRS. HENRY RUBIN,
27 Crescent Place, Brockton, Mass.

PARDAVIMAI.

PARSIDUODA PUIKUS BLOKAS MONTELLOJ.

6 familijų su visais intaisymais. Namas atneša randos $70.00 į mėnesį. Stovi ant gatvių kampo prie pat karo. Apačioj štoras; dabar yra pulruimis su 3 stalais ir įtaisymais. Parsiduoda sykiu su namu. Parduosiu pulruimino stalus vienus, jei kas nori. Parsiduoda labai pigiai. Kreipkitės pas (48)

PETRAS ČESNULEVIČIUS,
14 Arthur st., Montello, Mass.

PARSIDUODA BIZNIS. Fruktų ir cigarų krautuvė, lietuvių Tautiškam Name, biznis eina gerai, bet turėdamas du užsiėmimu, vienas negaliu apsidirbti ir turiu parduot. Kreipkitės pas: (45)

JOHN ANDRIUNAS,
672 N. Main st., Montello, Mass.

Bučernia ir Grocernia.

Mėsą ir kitus produktus užlaikome šviežiausią ir švariai, kaina pigiausia ir duodame štampas. Orderius pristatom į namus. (46)

JUOZAPAS KAUŠPADAS
Kampas 6 ir D st., So. Boston, Mass.

NESINEŠIOK veltui laikrodžio, kuris bereikalingai užima kišeniuje vietą, nerodydamas laiko, bet atnešk, o tau jį sutaisysiu, kad visada teisingai rodytų laiką. Taipgi taisau ir armonikus visokios rušies, revolverius ir kitokius metalinius delikatnus daiktus. Kreipkitės šiuo adresu:

MIKOLAS KETURAKIS,
1002 Maple st., Valley Junction, Ia.

Mokinkis Amato!

REIKALINGI VYRAI. Ar uždirbi gerai? Jei ne, mokykis siut čeverykus. Mes išmokiname vyrus ir moteriškės amato per vieną iki šešių savaičių laiko. Sekančias darbo rųšis išmokiname už sekančią užmokestį: "Inition Cutting" už $25.00; "Upper Stitching" už $5.00, $10.00 ir $15.00; "Vamping Course" už $25.00; "McKay stitching" už $35.00; "Hand lasting and Pulling" už $15.00; "Edge Trimming" už $25.00; "Edge Setting" už $20.00. (43)

(Rašykit angliškai.)

Lynn Shoemaking School,
702 Washington st., Lynn, Mass.

Lynn, Mass., rugsėjo 6, 1916.

Šiuomi liudiju, kad aš lankiau Lynno čeverykų mokyklą, 702 Washington st., Lynn, Mass., per 14 dienų ir mokinausi dirbti ant McKay siuvamos mašinos. Tuomet man buvo duota vieta pas čeverykų fabrikantą Beverly, Mass., ir aš dirbtu. Aš galiu teisingai rekomenduoti šitą mokyklą visiems, kas tik nori gerai išmokti amato.

D. Benkus,
6 Swan st., Haverhill, Mass.

BROOKLYN, N. Y.

Tarpautiškas Koncertas ir Balius.

Rengia "AIDO" Choras Nedėlioj 5 d. Lapkričio-November, 1916 m. Salė bus atdara nuo 2:30 po pietų. Koncertas prasidės lygiai 3:30 val po pietų. LABOR LYCEUM SALĖJE, 940—957 Willoghy ave., Brooklyn.

Gerbiami lietuviai ir lietuvaitės! Jųs pamenat pereitų metų "Aido" Choro koncertą, kuris pilnai užganėdino publiką savo įspudingomis dainelėmis. Visi laikraščiai pagyrė už taip puikiai surengtą koncertą, ir kad pirmutiniai išdrįso rengti švaresnėj salėj. Todel, gerbiami lietuviai, nuoširdžiai kviečiame ir šįmet atsilankyti, nes turėsite progą išgirsti dar puikesnį ir įvairesnį koncertą, negu pereitais metais. Šis koncertas susidės iš daug įvairių pamarginimų.

Dalyvaus šie chorai: "Aido" maišytas: vyrų ir moterų choras, "Sietyno" choras iš Newark, "Lyros" choras iš Maspeth, "Čaikowskio" choras (rusiškas), "International Meanner" choras (vokiškas), Balalaikų orkestra (rusų). Taip-pat bus kvartetas; piano ir, kas svarbiausia, tai dainuos keturi chorai sykiu pritariant orkestrai. Todėl nepraleiskite šios progos, nes netankiai tokie koncertai buna. Įžanga ypatai 25c. KOMITETAS

Aš Alena Kostovska, pasirodau visai publikai akyse.

Kas mane išgelbėjo nuo varginančių ligų? Salutaras Bitteris. Aš per praeitus 4 metus buvau vos tik gyva. Aš kentėjau nuo nevirinimo pilvo ir dispepsijos. Mažai tegalėdavau valgyti ir suvalgytas maistas suteikdavo man daug nesmagumo — atsiliepdavo skilvyj skausmai, rėžimas, gurgimas vidurių. Diegliai suimdavo po krutine, šonuose ir strėnose. Niekus aš negavau pagalbos del savo sveikatos. Bet kada aš pradėjau reikalauti Salutaras Bitteris ir Salutaras, Regulaatria, del moterų, pradėjau gerai jausties, gerai valgyti ir dirbti, pasidarė smagu viskas. Per 6 mėnesius aš savo paveikslą nebegaliu pažint ir palikau laiminga naudodama Salutaras Bitteria. Kaina $1.00. Galima gauti geresniuose saliunuose ir aptiekose, o kur negalima gauti, kreipkis pas: (?)

SALUTARAS CHEMICAL INST.
Žolės nuo visokių blogumų.
1709 S. Halsted St., Tel. Canal 6417.
P. J. BALTRĖNAS, Prof.
Chicago, Ill.

Šitą apgarsinimą turėtų perskaityt kiekvienas, išsikirpt ir pasilikt
5315 Duncan st., Pittsburgh, Pa.

Turėk Savo Namą!

Kam mokėt brangias randas namų savininkams, kada už tuos pinigus gali nusipirkt savo namą. PER PASKUTINIUS DU METU MES PARDAVĖM 500 NAMŲ LIETUVIAMS, apie už pusę milijono dolerių vertės, ir jie visi užganėdinti

Dabar mes turime daugybę gerų namų ir lotų ant lengvų išmokėjimų. Tik biskį įmokėk ir turi savo namą!

Mes parupinam taipgi pirmą ir antrą paskolą, duodame statymams (construction) paskolą ant lengvų išlygų ir žemo nuošimčio.

BOSTON, MASS.
Musų patarimas dykai. Kalbame lietuviškai.

JOHN A. SMITH & CO.
(Real Estate Exchange)
18 TREMONT ST., Room 323,

HUMORISTIKA.

Vyrai ir leidės, visi šarap!

MISTER DŽIAN BAMBA Turi balsą apie donaco skylę.

Baigali, tas svietas yra navatnas. Kitas tik atvažiuoja iš seno kontro ir angelckai kalba kaip regli airišius, o kitas išbuna Jemerike 20 metų ir nežino, kas yra donacas. Ai beč jur laif!

Aną dieną atėjo į mano pleisą Džiova Ilgakojis ir paėmęs stiklą mostės klausia:

— Sei, Džian Bamba, kaip tu toks smat vyras ir geografiją žinai kaip regli lojaris, ar negalėtum tu man ant lietuviško išekspleinyt vieną angelcką žodį?

— Šiur, Maik! — atsakiau aš jam.— O kas tai per žodis?

— Pasakyk, kaip bus lietuviškoj musų šnektoj donacas?

— Vai — sakau — donacas yra donacas, dac ol. Ant lietuviškos šnektos jo išklumočyt negali, ba tai yra jemerikanckas daiktas, sy! Ar gali išklumočyt ant lietuviško liežuvio jemerikancką žodį "sanavagon?" Šiur, kad negali. Jeigu išklumočytum, tai išeitų: "armotos vaikas." Tas butų fuliš, ar ne? Taip pat yra ir su saliunu. Nors Lietuvoj tokį pleisą vadina karčema, ale jemerikancko saliuno taip vadinti negali, ba kožnas pasakytų, kad tu grinorius. Sy! Lygiai taip yra ir su donacu. Nors Lietuvoje tokį tinksą žmonės vadina "baranka," ale jemerikancko donaco taip vadinti negali. Jeigu tu išbuvai šitam kontre jau 12 metų ir nežinai da, ką minina donacas, tai Džian Bamba gali tai išekspleinyt kitokiais žodžiais. Donacas yra niekas daugiau, kaip tik apdėta su tešla skylė.

Visi kostumeriai saliune pradėjo juoktis, o Džiova sako:

— Orait, tas gerai pasakyta, ale aš noriu da daugiau paaiškinimų.

— Gohet! — sakau.

— Jeigu donacas yra skylė, tai aš noriu žinot, kodėl šita skylė dabar kasdiena darosi vis didesnė?

— Dabar tokia mada, kad skylės visur turi but didesnės — prisidėjo bartenderis.

— Šarap!— sakau.— Nat jur biznis. Donaco skylė dabar eina kasdiena didyn delto, kad viskas brangsta.

— Jeigu taip, tai kodėl tu, Džianai, nepadarai didesnių stiklų savo saliune — sako Džiova Ilgakojis.

— Ar ju kreizi? Juk į didesnį stiklą daugiau alaus eina. Aš tuojaus mažesnius stiklus padarysiu.

— Veidiminut — sako Džiova. — Jeigu į didesnį stiklą eina daugiau alaus, tai apie didesnę donaco skylę bekeriui reikia daugiau tešlos.

— Ai beč jur laif, kad reikia — sakau aš, — ale bekeriai to turbut nesupranta, ba nemokyti žmonės.

— Orait — sako toliau Džiova,— o kaip jųs mislinat katra donaco dalis yra sveikesnė: ar tešla, ar skylė?

— Aš skaičiau sykį daktarską magaziną — sakau — tai tenai apsakyta, kad daug geriau yra valgyt donaco skylę, negu tešlą, ba žmogus šiur žinai, kad skylė yra čysta.

— Baigaš — jis sako — tu niekam to nesakyk, ba kaip mano gaspadinė apie tai dasižinos, tai ir ji man taip sakys.

Jurs truli,
Džian Bamba.

Apysaka.

Baisi diena; audros karalius, tarsi varnas išskėtęs savo juodus, galingus sparnus mosuoja, vėjas švilpia, perkunija, tartum galingo sparno užimas, pilasi su ugnia ant plačiosios girios ir lenkia medžius iki žemei. Visi gyvunai išsislapstė savo lindynėse, tik tasai audros paukštis lakiojo viršum girios, tarsi kokia šmėkla, jieškanti aukos; jo aštrus balsas liejosi su perkunija ir vėjo užimu ir darė kokį tai nykų įspudį. Tamsa apsėmė visą reginį; žmonės skubinosi prieš audrą kur pasislėpti. Visur buvo skubėjimas, visur išgąstis, tarytum paskutinei dienai ateinant.

Tečiaus, ties vienu atdaru triobos langu ramiai stovėjo graži mergina ir savo plačiomis, juodomis akimis, tarytum žėrinčiais deimantais, žiurėjo lyg ko laukdama. Nors baisi audra kas syk artinosi, bet ji drąsiai prieš ją stovėjo. Vėjas jos drabužius, kaip vanagas įnirtęs, draskė, plėšdamas tai į vieną šoną, tai į antrą taip, kad jos žavinanti figura išrodė tarytum rožė siubuojanti ant vėjo. Umai jos skaisčios lupos prasivėrė, tarytum matant kokį sujudinantį įspudį, ir jinai savo augštu įspudingu balsu sušuko: "Juozai, ar nepaleisi kiaulės vuodegos! Jei nesiliausi tą gyvulį tąsęs, tai tau mama visą perkuniją ant sprando užleis!"

Ką aš tada dariau?

Jaunas, gražus keliaujantis agentas pasakojo šioki atsitikimą:

"Sykį keliavau pėsčias per farmas į netolimą miesčiuką, ir kad ištiko smarkus lietus ir pradėjo pilti, kaip iš viedro. Netolimais buvo matytis namai; todėl pradėjau ten bėgti, kad nuo lietus pasislėpus. Pribėgęs prie durių paspaudžiau varpelį. Duris atidarė jauna moteriškė ir pasiprašė mane vidun. Liepė man nusivilkti "overkotį," pasidėti kepurę ir paprašė sėstis šale jos prie stalo. Sako: "mano vyro nėra namie, aš esu šiandien tik pati viena tai svečią pamylėsiu." Ir tuojaus atnešė bonką vyno, du stikleliu, baksą cigarų, pripilė stiklelius ir pradėjome mudu gerti. Uždegė man cigarą, ji užsidegė kitą, abudu rukome, vyną geriame ir šnekamės.

Tik dzin, dzin, dzin! suskambo durių varpelis. Moteriškė pašoko nusigandusi ir sako: "Tai mano vyras parėjo! Slėpkis, nes dabar jau bus blogai! Jis piktas, ir gali tave užmušti!" "Kur slėptis?" surikau. Ji atidarė drapanų "klozetą," sako: "lysk čia." Aš įlindau, ji čiaukšt ir užrakino mane drapanų "klozete," o vyras vis už durių skambina varpelį. Ji atidarė duris; įneina vyras ir žiuri ant stalo bonka vyno, du pilni stikleliai ir du uždegti cigarai ruksta. Vyras klausia: "Kas čia buvo, kas čia su tavim gėrė?" Pati atsakė: "Niekо nebuvo."

"O kodėl du stikleliai? Su kuo čia gėrei?"

"Gėriau pati viena."

"Iš dviejų stiklelių?"

"Taip."

"Kas šituos cigarus rukė?"

"Aš."

"Tu rukei ant syk du cigaru?"

"Taip. Užsidegiau vieną — negardu; tai mėginau kitą."

"Meluoji!" Suriko vyras. "Turi čia jaunikį užslėpusi! Kur jis?!"

"Niekas nebuvo ir nieko nėra, meldžiamasis," atsakė pati.

"Meluoji!" suriko vyras su didžiausiu įnirtimu. "Čia turi ką-nors užslėpusi. Kur jis? Parodyk;"

Pati sako: "Jieškok, aš nieko neslepiu."

Ir vyras pradėjo griozti po visus kampus. Prieina prie mano "klozeto," bando duris atidaryti — užrakintos. "Kur raktas nuo šitų durių?!" suriko vyras.

"Ant viršaus," pati atsakė.

"Eik atnešk!" jis suriko.

"Eik ir atsinešk pats," pati atsakė. Mat ji manė, kaip vyras nueis viršun rakto, tai ji mane išleis ir aš išbėgsiu.

"Eik atnešk man raktą, o aš čia lauksiu," karščiavosi vyras.

"Aš neisiu," atkirto pati.

Tada vyras pasiėmė revolverį į vieną ranką, o kirvį į kitą ranką ir su kirviu pradėjo mušti mano duris. Muša ir šaukia: "Ką čia raiu, paguldysiu šunio vietoe!" Aš stoviu ir drebu baisiausiai.

Durys sutrupėjo į skevelus. Jos vyras stojo prieš mane su kirviu ir revolveriu!"

"Ką jųs mislinate? Ką aš tada dariau?" jis ant galo užklausė klausytojų, pabapasakojęs tą baisų savo atsitikimą.

Klausytojai vieni sakė: "bėgai." Kiti sakė: "prašeisi." Kiti: "apmirei iš baimės," ir t. t.

"Ne. Aš tada pabudau," atsakė pasakotojas.

Nepaprastas girdėjimas.

Viena kurčia bobutė gyveno netoli Kauno pilies. Sykį, per maskolių šventę, ėmė patrankoms šaudyt. Ji, valandėlę paklausiusi, skubei nusidulkino andaroką, pasitaisė skepetą ir sako: "Prašau į vidų!"

Arklių parodoj

Motina:— Žiurėk, Maryte, kokius dailius arkliukus veda.

Marytė:— Mama, ar ir kates čionai parodys?

Laiškai Redakcijai.

Gerb. Red.! Prašau neatsisakyt patalpint artimiausiams "Keleivio" num. šiuos žodžius:

"Keleivio" N42 yra pasakyta, kad aš, "imdamas neprastą algą nuo pačių sąjungiečių, dargi Raudonosios Sąvaitės metu, reikalauju netik kelionės lėšų apmokėjimo, bet ir po keturis dolerius už prakalbą." Iškur "Keleivio" rašytojai gavo tokių žinių? Ištikrųjų aš aš ikišiol nė vieno dolerio už prakalbas nesu paėmęs, norint ne vienoj vietoj esu kalbėjęs. Taip-pat ir už Raudonosios Savaitės prakalbas niekur nereikalavau sau atlyginimo, tik reikalavau, kad butų atlyginta už sugaištas dienas "Kovai," iš kurios iždo aš imu algą ir kuriai turiu dirbt. Kitaip sakant, be kelions išlaidų, visas atlyginimas už mano prakalbas eina į "Kovos" fondą, o ne į mano kišenių.

Draugiškai sveikindamas
Kapsukas.

Tie yra Geriausi Cigaretai—ir dar su Kuponu!

Tik pasakyk "O-A-SIS" pardavėjui — ir tuojaus gausi. Stebuklingai geras sutaisymas iš geriausio tabako — yra tai pirmiausis ir labiausiai užganėdinantis rukymas, kokį jųs bent kada esat turėję.

O priegtam da jųs gaunate vertą Kuponą — Kuponą, kuris yra gyvi pinigai

Išmėgink ŠIANDIEN kaip geri yra O-A-SIS, ir piegtam gauk dar Kuponą

Oasis

Geriausio darbo Egyptiški Cigaretai

10 uz 5c.

ir

Kuponas DYKAI

Arba 20 už 10c. ir DU Kuponu dykai

VERGIJOS dienos jau praėjo. Bet vis dar tarpe mųs yra daug vergų, kurie yra atstumiami nuo savo darbo beširdės verg-mistrės-LIGOS.

Yra labai lengva išvengti mažų kliučių išaugant į dideles, jeigu umai atida ant to atkreipiama. Ir tas yra jusų pareiga link paties savęs ir savo šeimynos tai vis atlikti.

Nuo **skaudėjimo pilvo ir žarnų**, kaipo plovimas **skaudžiančios gerklės** intraukimui į save apmalšinimui **dusulio, nuo galvos ir ausų skaudėjimo**; ect.

SOROL

apsireiškia esąs iš geriausių naminių gyduolių, esančių ant pardavimo—25c. už bonkutę.

Nuo Reumatizmo, Padagos, Neuraligijos, Persišaldymo, Apšlubimo, Dantų-Skaudėjimo, Diegliu ir Skaudėjimo Krutinėje, kaip ir nuo visokių kitų reumatišku ligu, naudoki

PAIN-EXPELLER,

kaipo seną ir uztikėtiną draugą šeimynos per puse šimtmečio. Tik 25c. ir 50c. bonkute; galima gauti visose aptiekose arba jas pati fabrikanta—

F. AD. RICHTER & CO.
74—80 Washington Street, New York.

AR NORI, KAD MERGINOS MYLĖTŲ?

Jeigu taip, tai nusipirk

LOWNEY'S

KREST KENDŽIŲ,

o ji niekad nepamirš jųs, nes kendžių gardumas priverčia ją jus mylėt. Reikalaukit visur ir visados **Lowney's Crest Kendžių.** Jeigu negali gaut kitur, tai prisiųsk mums dolerį, o gausi vieną svarą geriausių Amerikoj išdirbtų kendžių.

Gerausias agentas Bostone.

ŠIDLAUSKAS
226 BROADWAY,
SOUTH BOSTON, MASS.

LIETUVĖ KRIAUČKA.

Ona Čepulionis

Siuvu visokias moteriškas

DRAPANAS

Vasarines ir žiemines, pagal naujausias madas ir už prieinamą kainą.

Visokį darbą gvarantuoju

Už gerumą ir gražumą mano darbo gvarantuoja mano pažįstami. (9 11)

ONA ČEPULIONIS,
252 4th St., So. Boston, Mass

Seniausias rusiškai-amerikoniškas Gydytojas Bostone

Dr. B. L. BERNARD

195 Dorchester st., So. Boston.

Musų specijališkumas yra privatiškos moterų ir vyrų ligos.

Priėmimo valandos: nuo 1 iki 3 ir nuo 6 iki 7 vakare.

Telefonas So. Boston 864.

Rainkotų ir Siutų Dirbtuvė

LIETUVIŠKA DIDŽIAUSIA IR GERIAUSIA.

Mes dirbame RAIKOTUS ir SIUTUS, Vyriškus, Moteriškus ir Vaikams. Dirbame del KRAUTUVIŲ, AGENTAMS ir PAVIENIAMS iš geriausios materijos ir pigiau negu kita kokia dirbtuvė

Materijas mes imame iš didelių firmų ir daug ant karto, todel mes gaunam kur-kas pigiau ir geresnę materiją, todėl galime ir pigiau padaryt.

Lietuviai, kurie norite tik turėt **STIPRIUS IR GERUS RUBUS PIGIAI,** visados kreipkitės pas mus. Tolimesnieji per laišką; o vietiniai ypatiškai.

Kriaučiams, Agentams ir Krautininkams sampelius pasiunčiame dykai.

Travelers Raincoat Company

G. A. Romanas, savininkas,
3 Harrison Ave.,
kampas Essex St.
BOSTON, MASS.

Ei, Vyrai, Visi Pas

YUDEIKO!

Jis užlaiko gerą Restauraciją, visokios rųšies Alaus, Degtinės Vyno ir Cigarų.

Pirmiausia ir parankiausia vieta lietuviams.

304 Broadway ir 259 D Streets
SO. BOSTON, MASS.

Tel.: 2787-J.

Dr. David W Rosen

Kalba Lietuviškai, Lenkiškai, Rusiškai ir Vokiškai.

GYDO VISOKIAS LIGAS.

Valandos:
Nuo 8 iki 10 ryte. Nu 2 iki 3 dieną. nuo 7 8 vakare.

321 HANOVER STREET, BOSTON, MASS.

H. S. Stone, Oph.D.

Akių Specijalistas.

10 m. So. Bostone.

399 Broadway,
SO. BOSTON, MASS.

M. GALLIVAN CO

Užlaiko geriausį

ELIŲ, VYNĄ LIKERIUS IR KITOKIUS SKANIUS GĖRIMŲ.

Taipgi ir geriausio tabako Cigarų

Meldžiame užeiti, o visados rasite gražų patarnavimą.

362-366 2nd st., So. Boston.

Ant 21 akmens

Gelžkelio laikrodis šrubeliu užsukamas, vyriško didumo rašytais dubeltavais viršais ant 20 metų auksuotas su iš. Labai teisingas **ypatingai gelžkeliu važiuojantiems** žmonėms, kuriems reikia visuomet tkras laikas žinoti. **Gvarantuotas ant 20 metų.** Ypatingas pasiulymas. Mes išsiųsime šį laikrodėlį ant kiekvieno adreso už $5.75 C. O. D. ir persiuntimo kaštus, su teise jums viską peržiurėt. Jei busi neužganėdintas, nemokėk nė cento. Atsiminkite jųs užmokėtumėt už tokį pat laikrodėlį apie $25.00 jei pirktumėt kitur Puikus auksuotas lenciugėlis ir kabutis dykai su kiekvienu laikrodėliu (?)

EXCELSIOR WATCH CO.
906 Athenaeum Bldg. CHICAGO, ILL.

PINIGAI

REIKALINGI VISIEMS, TODEL KURIE JŲ TURITE, NEUŽMIRŠKITE TŲ, KURIE DABAR KENČIA BADĄ.

MES NUSIUNČIAME VISUR:

KARĖS BELAISVIAMS Į VOKIETIJĄ;
UŽIMTOSE VOKIEČIŲ VIETOSE LIETUVOJE, jeigu turite dabartinį jų adresą;
PEBĖGĖLIAMS Į RUSIJĄ, kurių turite adresus;

SUJIEŠKOME TUOS, KURIE PASILIKO LIETUVOJE ARBA PABĖGO Į RUSIJĄ.

LAIVAKORTES į visas pasaulio dalis geriausia gaut pas mus. ADVOKATO PATARIMAI ir visokios rųšies dokumentus padarome atsakančiai.

F. J. BAGOČIUS

253 BROADWAY, SOUTH BOSTON, MASS.

Senoves Lietuviu Gyvenimas.

PARAŠĖ Z. A.

Senovės lietuvių gyvenimas visai nebuvo panašus į dabartinį musų gyvenimą. Ir ne stebėtina. Seniau buvo visai kitoniškos gyvenimo sąlygos. Kur dabar matom miestus, miestelius ir kaimus, kur dabar žaliuoja ir geltonuoja dirvonai, tenai seniau buvo beveik nepereinamos, o vietomis ir stačiai nepereinamos balos, pelkės ir girios, apgyventos keturkojais ir sparnuotais gyventojais. Seniau lietuviai nežinojo nei fabrikų, nei didelių dirbtuvių; seniau lietuviai nematė taipogi ir taip daug visokių svetimų išdirbinių, kaip dabar turi. Senovės Lietuva nežinojo nei geležinkelių, nei plentų, nei gerų kelių, ir kilnotis buvo labai sunku iš vietos į vietą. Senovės lietuviai nežinojo dabartinių pirktinių drabužių, ir prisieidavo pasikakinti arba keturkojų girių gyventojų kailiais, arba storo audimo audiniais. Kada dabartinės Lietuvos gamta buvo daug šiltesnė, arba kada musų pratėviai gyveno daug šiltesnėse vietose, tuomet Lietuvos gyventojai ir musų pratėviai vaikščiojo ir visai nuogi. Žmonės, jų ekonominiam gyvenimui pasigerinus, pradėjo ir drabužius dėvėti. Bet visokias stovylas (ypač dievų) jie visgi drožė, kaipo nuogus žmones. Kunigas Lodzata aprašo, kad jam pasisekė matyti **Ragučio** stovylą. Tas Ragutis buvo be rankų (nulužo jos) ir visai plikas.

Nors apie senovės Lietuvą reikėtų parašyti platesnį raštą, bet kol toksai raštas pasirodys, reikalinga nors trumpai susipažinti su musų pratėvių gyvenimu. Tiesa, apie senovės lietuvius daug jau buvo rašyta ir lietuvių-rašėjų ir svetimtaučių, bet jiems visiems pakako vien karių aprašymo (ir net nebuvusių) ir neteisingos Lietuvos kunigaikščių perstatymo. Tie raštai tankiausiai buvo tai tik pagirų puodai, kur net Lietuvos liaudies priešus autoriai į padanges kėlė, kad tik iš jų kokiu-nors budu gauti lietuvius didvyrius. Man nerupi tušti ir blėdingi išgirimai. Man rupi nupiešti nors ir trumpai, bet nupiešti taip, kaip galėjo buti, o ne taip, kaip norėtųsi, kad butų.

Šiame raštelyje pasirupinsiu skaitytojus supažindint su visuomenišku gyvenimu. Apie senovės Lietuvą lietuviškoj laikraštijoj jau tilpo keli mano straipsniai, kur rupinausi pakelti kelis įdomius klausimus iš musų praeities. Liko taipogi prirengtas mano ir šiektiek platesnis raštas*) apie senovės lietuvių šeimyniškus santikius. Čia gi tilps kaipo papildymai prie to rašto, ir, žinoma, negalima bus apsieiti šį-tą neatkartojus. Šiuos du raštus prirengiau iš tosios medegos, kurią renku senovės Lietuvos ištyrimui. Mano platesnis raštas apie senovės Lietuvą dar nebus taip greit prirengtas, ir užtai randu reikalingu nelaukdamas platesnio darbo užbaigimo, nors truputį apšviesti šį taip ligšiol tamsų klausimą.

I.

Ragučio stovyla ir žinios iš kitų žmonių gyvenimo sako mums, jog musų pratėviai kadaise vaikščiojo visai nuogi. Tie nuogi mųs pratėviai gyveno giriose, kaip keturkojai, ir laipiojo ant medžių, it keturrankiai. Musų pratėviai perstojo buti girių gyventojais dar ne taip seniai. Kada Lietuvos kunigaikščiai vedė savo kares (tankiausiai su plėšimo tikslu), kada lietuvių kaimynai ir patįs lietuviai arba, geriau sakant, jų kunigaikščiai naikino Lietuvą, tuomet musų senovės liaudžiai nebuvo kito išėjimo, kaip tik slėptis nuo savų ir svetimų (svečių) plėšikų į girias, kur ir gyveno, it laukiniai žvėrįs. Šiuos dalykus patvirtina istoriškos žinios ir senovės chronikos. Apie girinį gyvenimą užsiliko įdomi pasaka. Viena pasaka pasakoja, kaip trįs jauni vaikinai (dailydė, perkunas ir velnias) išpradžių apsigyveno girioj po medžiais, ir tik tuomet, kada jiems įkirėjo toks gyvenimas, jie pasistatė sau butelį (seniau gal budelę), o pagaliaus gi griebėsi ir už žemdirbystės. Išpradžių jie jos nežinojo.

Kol musų pratėviai išmoko žemdirbiauti, tol turėjo pereiti nemaža laiko, ir per tą laiką musų pratėviai turėjo išmokti daug kitoniškų darbų. Vienas iš svarbiausių darbų — ugnies išgavimas. Senovės žmonių gyvenimo tyrinėjimas sako, jog pirmi žmonės ugnies visai nežinojo. Ilgus tukstančius metų prisiėjo žmogui apsieiti be ugnies. Panašiai buvo ir su musų pratėviais. Žmogui susipažinus su ugnies vartojimu, visgi ne taip lengva buvo tą ugnį išgauti: trinimui arba išskilimui nemažai darbo reikėdavo pašvęsti. Pertai pirmi žmonės jau seniau išgautą ugnį labai godojo ir net garbino. Susidėjus gi tikėjimiškiems supratimams ugnis įgydavo savo dievę (vėliaus dievą) apginėją arba pas tamsesnius ir ji pati likdavo dieve arba dievu. Mes matom, kad ir pas senovės lietuvius ugnis buvo labai gerbiama, ir liko patėmitas senovės lietuvių prisirišimas prie ugnies. Lietuvių ugnis degdavo šventose vietose ir tankiai turėdavo savo prižiurėtojas (vaidelytes). Tokios ugnies užgesimas skaitėsi negeistinu pranašavimu, ką turi atnešti daug vargų ir nelaimių. Lietuvos ugnies globėju liko dievas Perkunas, kuris ištikro pats atsirado iš ugnies, kaipo ugnies vietininkas. Garbinimas ugnies, iššaukė ir saulės garbinimą, į kurią senovės lietuviai žiurėjo, kaipo į ugnį-dievę. Ilgainiui, saulės vietą užima Perkunas, kurio esybė taipogi rišasi su ugnia (dangiška). Tyrinėjant senovės lietuvių gyvenimo praeitį mes susiduriam su lietuvių žuvininkyste, bitininkyste ir medžiokle, o daug vėliau atsiranda ir kaimininkystė. Su kaimininkyste musų pratėviai susipažinę jau labai seniai. Paskutiniais tukstantmečiais žmonėms toj vietoj, kur guli dabartinė Lietuva, beveik visai negalima butų išgyventi, jeigu tų vietų gyventojai anksčiau nebutų susipažinę su kaimyninkyste. Musų pratėviai susipažino su kaimininkyste dar prieš savo atsiskirimą nuo bendros šakos žmonių, ką davė indo-europietiškos rasės pradžią. Tą patvirtina bendri kaikurių naminių gyvulių vardai, patėmyti pas lietuvius ir kitas tautas, tą patvirtina ir palyginamosios filologijos tyrinėjimai. Su žemdirbyste gi lietuvių pratėviai susipažino jau atsiskirus nuo kitų tautų pratėvių. Lietuvių padavimai neša, kad lietuvius žemdirbystės išmokino dievė*) Kruminė, ką atnešė į Lietuvą įvairių javų sėklas. Beveik pas visas Europos ir Azijos tautas žmonės išpradžių išmoko kaimininkystės, ir tik vėliau žemdirbystės, kuri pirmais metais buvo vien kaimininkystės pagelbininke. Tą patį matom ir pas lietuvius. Ir iš javų lietuviai išpradžių žinojo tik rugius, o vėliaus susidurė su kviečiais, miežiais ir pagaliaus su avižomis, kurios į Lietuvą rodosi atvažiavo iš Lenkijos. Žirniai lietuviams buvo žinomi veikiausia jau labai seniai. Lietuviai savo laukus arė medinėmis žagrėmis. Padavimas neša, buk senovės lietuviai nevartojo geležinių žagrių, nes kadaise lietuviams įsitaisius geležinias žagres, javai visai neužderėjo. Lietuviai manė, kad tame neužderėjime kalta geležis ir daugiau jos jau nemėgino pritaikyti prie savo žemės apdirbimo. Ištikrųjų gi lietuviai geležinių žagrių nevartojo, nes Lietuvoj geležį sunku buvo gaut. Su padidėjimu metalų, atvežtų iš svetimų žemių, Lietuvoj vieton ąžuolinių žagrių išpradžių atsirado varinės (veikiausiai žalvarinės), o vėliau ir geležinės. Kada istorija pradeda arčiau susidurti su senovės lietuviais, tai tuoj patėmija, kad žemdirbystė vėlesniais laikais jau išsiplatinus beveik po visą Lietuvą. Lietuvių (padėkim iš Prusų žemės) liaudžiai karės senovėj buvo visai svetimos; jai rupi vien žemės dirbimas. Karėmis-plėšimais, ką naikino žemdirbių laukus, užsiima tik diduomenės (su kunigaikščiais). Toji diduomenė taisydavo tam tikras plėšikų gaujas. Ir liaudies dainos labiau mėgsta tuos bernelius apdainuoti, kurie nori artojais likti, ir liaudies dainų mergelėms patinka vien artojai-berneliai.

Senovės lietuvių pratėviai gyvendavo giriose ant upių, ežerų, o išdalies ir ant jurių krantų. Tenai lengviau kilnoties iš vietos į vietą; keliais buvo arba vandenų krantai, arba patįs vandenįs (vasarą valtyse, žiemą ledu). Ant vandenų krantų pasirodė ir pirmi lietuvių kaimai (sodybos). Žmonių skaitliuj padidėjus, kaimai, ką buvo įsteigti patogesnėse vietose prie upių santakų, kur susieina susinešimo keliai, smarkiai pradėjo augti, ir, ilgainiui ne vienas jų liko miesčiuku arba ir miestu. Upių santakose arba kitose patogiose vietose atsirado ir pirmos lietuvių tvirtovės (pilįs), pilekalniais vadinamos. Jos vadinosi pilekalniais, nes tai buvo supilti kalnai, ant kurių lengviau buvo gintis nuo priešų užpuolimų. Lietuvos paviršius, tai didelė, šiek-tiek banguota, lyguma, kur natūrališkų kalnų, apsigynimui tinkamų, beveik nėra. Per taĩ senovės lietuviams prisieidavo arba natūrališkus kalnus pataisyti, arba ir visai naujus nupilti. Žinoma, pilant buvo renkama tokią vietą, kur butų bent šioks-toks apgynimas ir nuo gamtos. Ant tokių kalnų (pilekalnių) arba šale jų degė ir šventa lietuvių ugnis, kurią čia lengviau buvo apgyventi nuo užgesimo, kai drėgnose Lietuvos giriose.

*) Šeimyniškas lietuvių gyvenimo atsispmaejimas Juškevičiaus surinktose liaudies dainose. "Keleivio" išleista.

*) Ištikrųjų reikėtų pasakyti — **pramotė** Kruminė. Toji pramotė Kruminė gal ir ne viena ypata, bet visa žmonių kuopų gentė.

(Toliaus bus.)

Daytone, Ohio, yra Lukoševičiaus vardu gatvė.

Besažinystė, ir aš atbudau

Jau senai rašinėjau į "Keleivį" žinučių iš chicagiečių gyvenimo; net ir užmiršęs buvau, kad reikia rašinėt. Bet delko? Man pasirodė, kad rašinėjimas apie balius ar piknikus yra vaikiškas darbas, o už kitokius dalykus gaudavau vėjo nuo Chicagos inteligentijos, kam aš keliu nesmagius klausimus. Kam, girdi, reikia judyt tą, kas padaro negerą "smoką" visuomenėje?

Aš padėjau plunksną ir pasakiau: lai ji rudyja, jeigu aš negaliu sakyt tiesos; meluot gi aš nenoriu. Ir aš tylėjau. Aš nesakiau niekam nieko — nė vienaip, nė kitaip.

Bet dabar priėjo prie to, kad jau negaliu ilgiau tylėti. Aš kalbėsiu apie A. J. K., kuris dabar yra pabaigęs daktarystės mokslą ir galėtų vesti gražų gyvenimą.

Nekalbėsiu apie jo biznį, bet kalbėsiu apie jo juodus darbelius. Jis yra pagarsėjęs tarpe lietuvių pažangios visuomenės, ypatingai laikraštijoj, bet pažiurėjus į jo pasielgimus, jo negalima gerbti ir negalima vadint visuomenės veikėju, nes juodas jo darbas užmuša jo visus nuopelnus, žudo idėją ir daro gėdą socialistams.

A.J.K. yra vedęs jau daugiau kaip septyni metai. Jo moteris dirbo per visą laiką kriaučių dirbtuvėj, uždirbdama po 15 ir 16 dolerių į sąvaitę ir už savo uždarbį ji leido mokslan, pati sunkiai vargdama. Dabar gi, kada jis mokslą pabaigė ir galėtų turėti geresnį duonos kąsnį, kada jo moteris galėtų jau pasilsėti, jis, vieton pagerint jai buvį, surengė jai ašarų upelį, įstumė ją į vargą, susigraužimą, o pats nuėjo pas kitą. Jis nori gyvent su kita, o šitą dar daugiau išnaudot.

Jis stengėsi apdumti akis netik jai vienai, bet jos giminėms ir draugams.

Bet štai vieną gražią dieną jo moteris patraukia jį teisman. Tuomet sužinojo Chicagos inteligentija ir ėmė įkalbinėti jam ir jo moterei, kad susitaikytų ir vėl gyventų kaip gyveno. Ir musų A. J. K. prisiekė, kad daugiau tokios klaidos nepadarysiąs. Jo moteris yra labai gailestinga, atleido viską ir sutiko vėl gyventi taip, kaip kad nieko blogo nebutų mačiusi.

Aš tuo jo prisiekavimu netikėjau ir sakiau, kad jis tik apgaulioja, nes jo akįse taip ir matėsi veidmainystė. Ir štai praslinko tik trįs dienos, o jis vėl jau jos nemyli, jis vėl eina pas tą kitą ir ardo šeimynos gyvenimą.

Dabar eina tyrinėjimas per teismą. Aš pasistengsiu gaut kuodaugiausiai žinių ir aprašysiu viską. Gi sulyg to, kokį gyvenimą jis vedė ligšiol, tai kitaip negalima jį pavadinti, kaip tik besąžinės, be jausmų žmogumi.

Liudna, liudna istorija viską aprašyt.

Apuokas.

Paklaidos atitaisymas.

"Kel." No. 42 "Saitytojų Pastabose" turėjo tilpti sekanti pastaba:

"Darbininke" koks tai Volungis pataria katalikams imti pavyzdį nuo socialistų, pripažindamas, kad socialistai yra darbštesni ir gabesni politikai, ko negali užginčyti nei katalikai, nei tautininkai. Girdi, Newarko socialistų 11 kuopa turinti 35 žmones turi tokią galę, kad pažaboja visas kitas draugijas.

Turiu pridurti prie to, kad socialistai kaip arklių žmonių nežaboja. Socialistų užreiškimo klauso minios žmonių, tai aišku, kad socialistai tiems žmonėms visuomet atvirai ir aiškiai pasako teisybę. Štai ir visas galvosukis išrištas. J.J.W.

Korektų ištaisytojaus sumaišytos eilutės pateko į laikraštį ir per neapsižiurėjimą tas mišinys atspausdinta.

Į NAUJOSIOS ANGLIJOS T. M. D. KUOPAS.

Naujosios Anglijos T. M. D. apskričio pirmame suvažiavime nutarta, kad kuopos prigulinčios prie apskričio turi mokėti $1.00 metinės mokesties apskričio reikalams. Daugumą kuopų jau nutarė užsimokėti, bet kaikurios kuopos dar nėra užmokėjusios. Todėl butų geistina, kad mažą mokestį kuogreičiausiai tą užsimokėtų ir TMD. kuopos patapty N. Angl. apskričio nariais.

Taipgi apskričio suvažiavime yra nutarta surengti maršrutą agitatyvinių prakalbų ir visą eilę paskaitų. Tuo dalykų apskričio valdyba rupinasi ir po Lietuvių Dienos galima bus surengti. Todėl Naujosios Anglijos T. M. D. kuopos, kurios mano prisidėti prie rengimo maršruto agitatyvių prakalbų ir paskaitų, malonės iki 15 d. lapkričio pranešti apskričio vice-pirmininkui J. Žemantaičiui, kuriam pavesta tas darbas tvarkyti.

Prakalbų bei paskaitų laiką paskelbs vėliau apskričio valdyba.

Kuopos prisidėjusios prie rengimo maršruto turės apmokėti kalbėtojui už prakalbą ir kelionės išlaidas. Todėl butų geistina gauti žinias kuogreičiausiai iš kuopų, kurios mano prisidėti ir tada bus galima sutvarkyti geriau maršrutą, kad butų prakalbų ir kelionės išlaidos kiek galima mažesnės.

Visais prakalbų ir paskaitų reikalais kreipkitės prie apskričio vice-pirmininko J. Žemantaičio, 366 W. Broadway, South Boston, Mass.

J. Žemantaitis.

25,000 KATALIOGU DYKAI

SU LIETUVIŠKOMIS DAINOMIS REKORDAI TIK 65c.

Jeigu neturi mano katalogo, tai prisiųsk už 3c. pačtinę markę, o turėsi didelį ir puikų katalogą, kuriame rasi visokių geriausių ARMONIKŲ SKRIPKŲ, HRIUBŲ, ir daugybę kitokių MUZIKALIŠKŲ INSTRUMENTŲ, ISTORIŠKŲ IR MALDŲ KNYGŲ, kokių tik randasi lietuviškoj kalboj. Puikiausias koncertinis Armonikas su 76 ir 102 raktais. Kainos labai prieinamos. Naujausias Lietuviškas Sapnininkas, dydžio 5x6½ su 310 paveikslėlių. Kaina 50c. Reikalaukite visokio tavoro pas tikrą lietuvį, o gausite teisingus tavorus. Agentams parduodu pigiau. Rašykit tokį adresą:

W. S. Waidelis 112 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

REIKIA ŽINOTI, KAD TIK DAUNOROS "TREJOS DEVYNERIOS" YRA TIKRAI LIETUVIŠKOS.

Jų tik ir reikalaukite aptiekose, bet jei nerasite, tai rašykite žemiau padėtu adresu, prisiunčiant 35 c., o tuojaus apturėsite.

REIKALINGI AGENTAI ANT GERŲ IŠLYGŲ.

"TREJOS DEVYNERIOS" (Trajanka), tai ištikimiausias lietuvių draugas—gydytojas įvairiose negalėse bei ligose.

Siutus ir kitokius Rubus

DUOKIT PASIUT MUMS

Užtikrinam, kad Jus sučėdysit pinigų ir turėsite GRAŽIUS RUBUS. Mes imam materiją iš gerųjų firmų ir primieruojam rubą pagal žmogų, todėl nesudarko žmogaus išvaizdos ir buna tvirtesni.

GERUS VYRAMS SIUTUS IR OVERKOTUS PASIUVAM PIGIAI IR GERAI.

TAIPGI IŠVALOM IR IŠPROSINAM VISOKIAS VYRŲ IR MOTERŲ DRAPANAS.

Tikras Jusų brolis lietuvis

Ant. Januška

222 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

Telefonas: So. Boston—21013

Sveikata pajiegos ir energija

DYKAI

ŠITAS BRANGUS VADAS Į SVEIKATĄ

Jame aprašoma aiškioje, paprastoje kalboje apie tokias ligas, kaip sifilis arba kraujo užnuodijimas, spuogai, odos ligos, seni skauduliai, triperis, užkrečiamos ligos, nerviškas silpnumas, nusilpnėjimas, spermoterea, kvaitulys, puslės, inkstų ir ligos lytiškai-šlapimo organų ir kitos ligos, kurios tik kankina vyrus ir moteris ir pasako, kaip tos ligos gali buti pasekmingai gydomos tamistos namuose už labai mažą atlyginima.

Šita dykai duodama knyga jums taip-gi pasakys apie musų pasekmingą gydymą tokių ligų, kaip pūvo bei jaknų negalės, tulžingumas, prietvarius, raudonoji gysla, reumatizmas, kataras, dusulys ir panašios ligos.

AR TAMISTA KENTI

nuo skaudėjimų strėnose; nuo skaudžių ir skaudančių sanarių; nuo galvos skaudėjimo; nuo apetito nustojimo; nuo aprugusio pilvo; nuo atsiriaugėjimo maistu; nuo vėmimo; nuo tulžingumo užpoulimų; nuo apdengto liežuvio; nuo blogo kvapo; nuo negalėjimo miegoti; nuo blogų sapnų. Ar esi silpnas, lengvai sujudinamas, nervingas, piktas bei greitai užgaunamas, nuilsęs ir nusilpnęs rytmetyje? Ar turite juodus plėtmus apie akis, ambicijos nustojimą gėdinimasi draugijos? Ar ėsi nusiminęs, nuliudęs ir ar turi širdgėlą? Tie symptomai nurodo, kad jusų kunas yra blogose sanlygose ir kad jums reikalinga medikališka priežiura ir patarimas.

Musu brangi dykai duodama knyga pasakys jums faktus apie tokias ligas, negales ir symptomus. Ji pasakys jums apie musų gydymą delei sugražinimo žmonių į jų senų laikų sveikatą, speką ir stiprybę — ir kaip tapti vyru tarp vyrų. Tai yra sandelis žinios ir užturi gerą, sveiką patarimą ir informacijas kurias kiekvienas vyras bei moteris turėtų žinoti ir sekti — ypač svarbi tiems, kurie ketina apsivesti. Jųs dažinosite priežastis savo kentėjimų ir kaip jusų negalės gali buti sumažinamos. Skaitykit šitą brangų vadą į sveikatą ir pasinaudokite jo laiku suteiktu patarimu ir nurodymu.

Pristųskit Šitą Dykai Duodamos Knygos Kuponą Šiandien

DR. J. RUSSELL PRICE CO., L.501 Madison & Clinton Sts., Chicago, Ill.

Brangus Daktarai:—Meldžiu man tuojaus pasiųsti vysai dykai, apmokėta pačta, jusų brangią medikališką knygą.

Vardas ir pavardė.....

Gatvė ir Noė.....

Miestas..... Valstija.....

Vietinės Žinios

Lietuvių Dienos prakalbos.

Pereitą nedėldienį, spalių 28 d. Faneuil Hall svetainėje buvo Lietuvių Dienos prakalbos. Be vietos kalbėtojų kun. Tamo Žilinsko, gerb. Maynardo ir da keliato anglų, kalbėjo atvykusieji iš Europos kun. Jonas Žilinskas ir M. Yčas. Kun. Jonas Žilinskas atpasakojo visa tai, ką Bostono lietuviams yra papasakoję L.Š.F. pakviesti iš Lietuvos gerb. Bulotai ir Žemaitė. Gi M. Yčas savo kalboj vis stengėsi pateisinti Lietuvių Draugiją nukentėjusiems šelpti, o ypač kun. Olšauską, kuriam girdi užmetama vagystė vagono prisiųstų makaronų. Kaipo prirodymą M. Y. užreiškia, kad kun. Alšauskas jau buvo atstatytas iš komiteto...

Prakalbos didelio įspudžio nepadarė. Publikos susirinko tiek daug, kad į Faneuil svetainę nesutilpo ir daugelis turėjo grįžti namon. Iš kelių tukstančių žmonių aukų surinkta palyginamai gana mažai, nes tik $436.80.

Teko girdėti, kad tuli žydai labai papeikia lietuivus už neaukavimą. Girdi, kada aš, žydas, duodu dolerį, šalia manęs sėdintis lietuvis duoda dešimtuką. Tai girdi pasityčiojimas iš mirštančių brolių.

Reporteris.

Vokiečių konsulis teiraujasi, kokios Lietuvos nori lietuviai.

Šiomis dienomis į "Keleivio" namą buvo atėjęs vokiečių konsulis. Jis užėjo į Bagočiaus ofisą ir teiravosi apie kun. J. Žilinską ir M. Yčą; klausinėjo, ko jie čionai atvažiavo, ką jie kalba ir t. t. Taipgi jis teiravosi, kaip lietuviai žiuri į Europos karę, katrai kariaujančių pusių jie daugiau pritarė ir kokią jie norėtų matyti po šios karės Lietuvą? P. Bagočius, žinoma, pasakė, kad visi lietuviai nori laisvos Lietuvos ir paklausė konsulio, ką jis apie tai mano. Vokiečių konsulis atsakė, kad dabar da sunku tikrai pasakyti, kaip dalykai gali susidėti, bet sprendžiant iš to, kaip dalykai stovi dabar, jo nuomone, Lietuva turės buti liuosa. Jis mano, kad tarp Rusijos ir Vokietijos su Austrija bus sutverta visai nauja valstybė — buferštatas. Tas buferštatas turės eiti nuo Baltijos iki Juodųjų jurių ir jos sąstaton butinai turės įneiti Lietuva, Latvija, Lenkija ir Ukraina.

John Riani, 23 metų italas, gyvenąs po No. 206 Hanover st., pereitą panedėlio naktį nusišovė delto, kad jo draugas likos užmuštas karėje.

M. SANGER VĖL AREŠTUOTA.

Margaret Sanger, pagarsėjusi gimdymų kontroliavimo propagandos platintoja, dabar buvo įsteigus Brooklyne gimdymų kliniką, kur taipgi mokino moteris kaip apsisaugoti nuo vaikų. Policija apie tai sužinojus nusiuntė moterį detektivę, kuri nuėjus pasisakė turinti daug vaikų ir norėtų patarimo, kaip apsisaugot nuo daugiau. Sangerienė matomai davė patarimą ir ją tuojaus areštavo. Kartu su ja suimta ir jos draugė Fanny Mindell.

PITTSBURGUI PRITRUKSIĄ GELEŽIES.

Pittsburgo geležies fabrikantai labai susirupinę, kad šį pavasarį jiems pritruks geležies. Nespėja privežti.

PER VIENAS PRAKALBAS BOSTONE SURINKTA $436.80.

Pereitoj nedėlioj Faneuil Salėje Bostone buvo surengtos prakalbos, kur kalbėjo keli žymus amerikonai, kun. T. Žilinskas, d-ras Matulaitis ir atvykę dabar iš Europos kun. J. Žilinskas su M. Yču. Žmonių buvo apie 3,000. Po prakalbų buvo renkamos aukos Lietuvių Dienai. Surinkta $436.80.

CAMBRIDGE'AUS DRAUGIJOS SUDĖJO 800 DOLERIŲ.

Iš Cambridge'aus (Bostono priemiestis) mums pranešama, kad iki pereitai subatai įvairių draugijų buvo sudėta Lietuvių Dienai jau arti $800.00.

Bostone rodys karės lauką.

Bostone rengiama sąjunginių naudai bazaras arba fėrai, kurie bus Mechanics Buildinge. Kad daugiau žmonių į tą bazarą sutraukus, bus rodomi visokie karės įrankiai, tarp kurių sakoma busiąs atvežtas Anglijos vienas šarvuotas vežimas, kuris del savo baisumo likos pramintas "baisiuoju kubilu," ir už Mechanics Buildingo užpakalyje busiąs įtaisytas net tikras karės laukas. Bus iškasta tokie pat apkasai, kokie dabar kasami karės lauke, užtvertos spygliuotos tvoros, pastatyti kulkasvaidžiai, apkasų mortaros ir kitokie įrankiai. Tuo darbu vadovauja tyčia tuo tikslu atvažiavę anglų ir francuzų oficieriai.

Apsivedė Napoleonas Januška.

Spalių 28 d. š. m. civiliu šliubu apsivedė d. Napoleonas Januška su p-le Marijona Malijoniute.

Drg. N. Januška žinomas netik vietos lietuviams kaipo veiklus vietos draugijų narys, bet taipgi plačiai žinomas kaipo uolus kovotojas už žmonijos geresnę ateiti — kaipo LSS. narys.

Keleiviečiai sveikina jauną porą ir linki kuolaimingiausio gyvenimo. Tikimės, kad d. Januškos gyvenimo draugė neatitrauks jį nuo to lauko, kuriame nuo senai jisai darbuojasi, bet priduos daugiau energijos ir noro kovoti už žmonijos geresnį buvį, o per tai ir už savo laimingesnę ateitį.

LSS. 67 kuopa, Brightone, 3 d. Lapkričio nuo 7 val. vakare Roddy Hall svetainėje turės Raudonosios sąvaitės prakalbas. Kalbės J. V. Stalioraitis ir kiti kalbėtojai.

Nedėlioj 5 d. lapkričio toj pačioj svetainėje taipgi bus prakalbos, o po prakalbų viešos diskusijos.

L.S.S. 71-ma kuopa Cambridge'uj 2 d. lapkričio, vakare, turės Raudonosios Sąvaitės prakalbas svetainėje po nr. 7 Burleigh st. Kalbės J. B. Smelstorius.

LSS. 6 0kp., So. Bostone, 3 d. lapkričio, nuo 8 val. vakare turės Raudonosios Sąvaitės prakalbas. Kalbės M. Akelaitis.

Lapkričio 5 d. (nedėlioj vakare) toj pačioj 60 kuopos svetainėj kalbės J. B. Smelstorius ir D. Klinga. Gi panedėlyj (6 lapkr.) čia pat kalbės M. Dusevičia.

Prakalbos.

LSS. 85 kuopa rengia dideles ir žingeidžias prakalbas 4 Lapkričo, nuo 7 valandos vakare, Maglony Hall, Hyde Parke. Todel visi lietuviai atsilankykite.

Komitetas.

Reikalaujame 2,000 Darbininku

VISUOSE SUVIEN. VAL. MIESTUOSE

Kurie moka lietuviškai skaityti ir rašyti liuosu laiku gali uždirbti nuo $5 00 iki $10.00 į dieną.

Del platesnių informacijų kreipkitės tuojaus laišku:

'NAUJIENOS' DEPT. C
1840 S HALSTED ST. CHICAGO, ILL.

Kardinolas Farley patarė katalikams šelpti nukentėjusią Lietuvą.

Pereitą nedėldienį kardinolas Farley paskelbė katalikų bažnyčiose savo laišką, kame liepia katalikams aukauti ir šelpti mirštančius nukentėjusius nuo karės lietuvius, armėnus ir sirijiečius. Kardinolo laišką įsakyta skaityt bažnyčiose ir kunigams paliepta raginti žmones šelpti nukentėjusius.

Laisvės Choro Vakarienė.

Laisvės Choras rengia subatos vakare lapkričio-Nov. 11 d. Malta Hall svetainėje puikią vakarienę. Norinrintieji smagiai praleisti liuosą valandą laiko, pasiklausyti gražių dainų ir linksmai pašokti malonėkit atsilankyti.

Tikietus pirkite iš anksto, nes prie durų nebus pardavinėjami. Galima gaut pas kiekvieną Laisvės Choro narį. Kaina 50c. Visus maloniai užkviečia

Laisvės Choras.

Socialistų prakalbos.

Pereitoj nedėlioj vakare Lietuvių Salėj buvo lietuvių socialistų 60-tos kuopos prakalbos. Kalbėjo d. V. Stalioraitis iš Bridgeporto ir d. M. Dusevičius, vietinis. Prakalbų tarpais dainavo Ona ir Prudencija Žvingiliutės iš Lynno. Viskas išėjo gerai. Drg. Stalioraitis da pirmu syk bostoniečiams kalbėjo, bet jo kalba susirinkusiems patiko. Jis kalba šaltai, nesikarščiuoja, ir moka gerai aiškinti dalyką. Tarp kita ko jis nurodė, kaip juokingai išrodo ite skurdžiai darbininkai, kurie nors patįs jokio turto neturi, bet turto padalinimo daugiau bijosi, negu tas alkanas žydelis lašinių.

Medžiagišku žvilgsniu prakalbos taipgi nusisekė. Užrašyta apie 25 nauji laikraščių skaitytojai ir parduota už $10.00 literaturos.

M. M. P.

Vitkausko Teatras.

Pėtnyčioj, 3 lapkričio, Vitkausko skrajojanti teatralė kuopa statys scenoje "Mirtų Vainikas." Lietuvių Salėje 8 val. vakare.

DIDELI ŠOKIAI!

Rengia Liet. Lab. Dr-ja sekančiuose subatvakariuose: Spalių 28, Lapkričio 4, 11 ir 18, ir Gruodžio 2 šių metų. Šokiai prasidės nuo 7 vakare Lietuvių Salėje. Įžanga: vyrams 35c., moterims 25c. Ateikite visi ir gražiai pasilinksminkit.

(?)

M. ANDRIUŠIUTĖ.
MOTERIŠKŲ RUBŲ SIUVĖJA.

Visokiems daiktams labai pabrangus, tečiaus aš nieko nepabranginau. Visokias
DRESES ir KITUS RUBUS
pasiuvu gerai ir pigiai iš gerų materijų ir darbą gvarantuoju. Reikale pasiuvu bile rubą į 24 valandas. Todėl persitikrinkit mano užtikrinimu ir norint turėt gerus rubus pigiai,—duokit pasiut man.
324 E street, kampas Broadway
SO. BOSTON, MASS.

Vytauto Draugijos susirinkimas.

5 lapkričio, 2 val. po pietų Lietuvių Salėj bus D. L. K. Vytauto Draugijos mėnesinis susirinkimas. Nauji nariai, kurie prisirašė per Bagočiaus prakalbas, teiksis butinai atsilankyti. Šitam susirinkime nauji nariai bus priimami už numažintą įstojimo mokestį.

M. Plepis, sekr.

Nesigailesi!

Nusipirkęs pas mane laikrodėlį, žied ąar lenciugą už labai nupigintą prekę. Po $1.00 į sąvaitę. Mano agentai ar aš pats paimam užsakymus iš namų, rašyk laišką, mes pribusim pas jus.

P. KETVIRTIS,
233 Broadway So. Boston.
Tel. So. Boston 1739 M.

S. Baracevičius

GRABORIUS.
Palaidoju visuose aplinkiniuose miestuose.
PATARNAVIMAS GERAS IR PIGUS.
Didelį palaidoju už 45 dolerius, mažą už 15 dol.

Parduodu Paminklus ir Kvietkas. Užlaikau automobilius greitam susinešimui. Atsitikus reikalui meldžiu kreiptis prie manęs, aš pribusiu greičiau, negu vietiniai graboriai, nes mano automobilius stovi visados ant kelio.

S. Baracevičius
258 Broadway, So. Boston, Mass.
Telefonas: So. Boston 839-J.

VAŽIUOK KUR TIK NORI

AUTOMOBILIAIS DYKAI!

Papirkau dar du nauju automobilius su minkštomis sėdynėmis ir su "Shock Absorders;" labai gerai veža. Galima važiuoti pažiurėti

Farmų, Namų, Lotų Dykai.

Lietuviai seniaus tiktai pirko namus prasčiausiose vietose South Bostone, o dabar tiktai pradeda pirkti apie City Point, vėliaus pradės pirkti Dorchesteryje ir kitose aplinkinėse geresnėse vietose.

Taigi, kodel negalima ant syk padaryti didesnį žingsnį: pavažiuoti toliaus ir pažiurėti **NAUJŲ, PIGIŲ ir su daug žemės**

NAMŲ FARMŲ IR LOTŲ.

Mes vežam visus dykai su visom šeimynomis Nedėliomis arba Paprastomis dienomis, tiktai duokite žinią į musų ofisą patįs, arba per savo draugus, o mes atvažiuosim prie tamistų durų išvežti ir aprodyti gražių naujų namų ir **Visų Farmų** arti Bostono.

Antanas Ivaškevičia

315 Broadway, So. Boston, Mass,
Tel. So. Boston 605.

SULAIKYK TĄJĮ KOSULĮ

pirma, negu jisai pakenks jusų systemai. Atakų palengvinimui ir iritacijos prašalinimui, vartok

SEVERA'S

Balsam for Lungs

(Severos Balsamą Plaučiams). Netrukus patirsi, kad tatai yra atsakanti gyduolė, suteikianti palengvinimą nuo **kosulio, peršalimo, užkimimo, spasmodiško smaugulio, oro triubelių, uždegimo ir gerklės skausmo.** Kaštuoja 25 ir 50 centai.

Musų **šodžiams** patvirtinimui, štai paduodame neseniai gautą laišką: "Aš noriu Jums pranešti, kad Severos Balsamas pilnai atsako savo tikslui. Nuo pirmutinio dozo vaikai prsdėjo sveikti; jų kosulys išnyko ir tie **atakai** nebesugrįžo. Apie du metai tam atgal mes vartojome tąji Balsamą nuo kokliušo ir-gi su gera pasekme."

J. Kowalski, Cutchogue, N. Y.

Reikalaujant gyduolių reikalauk Severos Preparatus. Nuėjęs į aptieką žiurėti, kad gautum ko reikalaujama. Neimk kitokių bei užvaduotojų. Negalint gauti ko reikalaujate, rašyk tiesiai į

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa.

PRASIDUODA DEL GERUMO!

Kuponai ir dovanos niekados nebuvo duodamos su Prince Albert tabaku, nes jų kaštai turėdavo but ištraukti iš tabako vertės. Mes žinoma dėlei daugybės pardavimų, kad rukytojai myli gerą tabaką! Nė federališki, nė valstybiniai draudimai davinėti dovanas ir premijas nekenkia pardavinėjimui Prince Albert.

Jųs džiaugsitės iš kiekvienos pypkės su Prince Albertu, nes jis turi gardų smoką ir nekanda liežuvio, ir nesijaučia kartumo gerklėj. Viskas tas yra prašalinta su pagalba musų patentuoto budo tabako išdirbimui.

PRINCE ALBERT

the national joy smoke

yra mylimas delto, kad jį vyrai gali rukyti kiek tik nori ir taip ilgai, kaip nori. Prince Albert atstovi visus tyrinėjimus.

Nusipirk pakutį Prince Albert šiandien, o pamatysi, jog tai yra tabakas, kurį myli. Tada suprasi, kodėl jį ruko visuose civilizuoto pasaulio kraštuose! Papirosuose jis yra taip geras, kaip ir pypkėj.

Pirk Prince Albert visur, raudonuose maišiukuose, 5c., raudonose blekinėse 10c.; po svarą ir po pusę svaro humidoruose ir po svarą krišpolinėse humidorose su drėkinimo priemonėmis, kurios palaiko tabaką labai gerame padėjime.

Kitoj dežutės pusė Prince Albert pakelio randasi aprašymas Proceso, užpetentuoto 3 liepos 1907 m., kas ant kiekvieno rukytojaus padarė 3.

R. J. REYNOLDS TOBACCO CO.,

Ar norit but gražiu?

Jeigu taip, tai nusipirkite Mosties, kurią išdirba Mentholatum Co. ir visi daktarai ir aptiekoriai pripažįsta geriausia.

Ištepant moste veidą prieš einant gult per kelis vakarus padaro veidą tyru ir skaisčiu. Mostis išima visokius spuogus ir dėmes (plėtmus) saulės nuedegimus ir lašus. Kaina dežutės 50c. ir $1.00. (43)

J. RIMKUS.
BOX 36, Holbrook, Mass.

J. MATHUS

Geriausias Lietuvio SALONAS IR RESTAURACIJA.

Sveiki geriausios rųšies gėrimai ir užkandžiai. Patarnavimas prielankus.

Parankiausia Lietuviška užeiga.

J. MATHUS
342 Broadway, So. Boston, Mass.

APTIEKA

Teisingiausia ir Geriausia

Sutaisom Receptus su didžiausia atyda, nežiurint ar iš Lietuvos atvežti ar amerikoniški. Gyduolių galite gauti, kokias tik pasaulije vartoja, taipgi visados randasi lietuvis aptiekorius.

EDVARD DALY, Savininkas
18 Broadway, So. Boston.

Galite reikalaut ir per laiškus, o mes per ekspresą gyduoles atsiųsime.

DENTISTAS

Dr. I. Ganzburg

Labai gerai atlieka darbą surištą su dantimis ir jų ligomis, už žemesnę kainą, kaip bent kas kitas Brocktone. Pilnas užganėdinimas gvarantuojamas. Mokslas ir patyrimas Rusijoj ir Amerikoj yra geriausiu liudytoju to. Ateikite patįs persitikrinti.

Kalba rusiškai ir lenkiškai.

64 W. Elm street
Brockton, Mass.

Telephone: Back Bay 4200
DAKTARAS

Fr. Matulaitis

GYDO VISOKIAS LIGAS.
PRITAIKO AKINIUS.

Valandos:
Nuo 1 iki 3 dieną.
Nuo 7 iki 9 val. vakare.

419 BOYLSTON STR.
Suite 419, 420 ir 421,
Netoli didžiojo miesto knygyno,
BOSTON, MASS.

Lietuviai Kriaučiai

Visokius Vyrams Drabužius Siuvame ant Užsakymo Išvalome, sutaisome ir išprosinname senus.

Vienintėlė Kriaučių kompanija So. Bostone, kur visame duoda gerą ir gražų darbą už prieinamą kainą.

PASIUDINK PAS MUS SIUTĄ O NEŠIOSI IR DŽIAUGSIESI.

Todėl, kurie norit pasisiudint gerą siutą, išvalyt arba suprosit, kreipkitės pas mus.

SOUTH BOSTON CUSTOM TAILORING CO.
278 Broadway, So. Boston.

Visi, kam rupi tėvų, brolių, bei giminių likimas Lietuvoje, aukaukite jiems!

Geriausia Lietuviška | **Aptieka** | **So. Bostone ir apielinkėj**

Gyduoles sutaisome ir prisiunčiame visokias, | **kurios tik pasaulyje priimtos ir yra vartojamos.**

Šidlausko KRAUJO VALYTOJAS, geriausis vaistas namuose, todėl reikalaukit visur.

Ypatingai geros šios gyduolės:

Nuo prakaitavimo kojų ..	25c	Tikra Lietuviška Trajanka	35c
Gydanti mostis nuo pučkų	50c	Mostis ir skysčiai nuo niežų	1.00
Nuo viduriavimo mažiems	25c	Gyduol. pataisymui apetito	1.00
Nuo viduriavimo suaugus.	50c	Gyd. suvalninimui vidurių	50c
Pamoda plaukams	20c	Gyduolės nuo kosulio ir sunkaus kvėpavimo	1.00
Vaikų ramintojas	25c	Gydu. nuo "kornų" 15, 20 ir	25c
Nuo suirimo nervų	1.00	Pilės del Kepenų ir Inkstų	50c
Bobro lašai	1.00	Proškos nuo nerviško galvos skaudėjimo	10 ir 25c
Nuo saulės nudegimo	50c	Gumas nuo dantų gėlimo ..	10c
Nuo slinkimo plaukų ir pleiskanų	75c	Visokie kvepianti ir medikališki muilai	10, 15 ir 25c
Kraujo Valytojas	1.00	Blakėms ir tarakon. nuodų	25c
Nuo kosulio, gripo ir slogos	1.00		
Nuo Reumatizmo	$1.00		

Perfumos visokių gėlių, 25c., 50c., 75c., $1.00, $2.00 ir daugiau. Taipgi turiu visokių gyduolių vėliausio išradimo, nuo visokių paslaptingų ir kitokių ligų.

Jeigu norite gaut tikrus ir gerus vaistus, kreipkitės pas mane, o aš užtikrinu, kad visame jums bus sąžiniškai patarnauta.

VISOKIUS RECEPTUS SUTAISAU TEISINGAI

nežiurint ar jie yra Amerikos, ar Europos daktarų. Gyduolių galite reikalaut ir per laiškus, o mes prisiųsim jums ekspresu.

Visokiame reikale kreipkitės šiuo adresu:

K. Šidlauskas

PROVIZORIUS
226 Broadway, Kampas C st. So. Boston, Mass.